

EMKVR-ohjelman toimeenpano ELY-keskusten kuulumiset

EMKVR
2021–2027

EMKVR Suomen ohjelman seurantakomitea

ELY-keskus

14.5.2025

Jermi Tertsunen, Lapin ELY-keskus

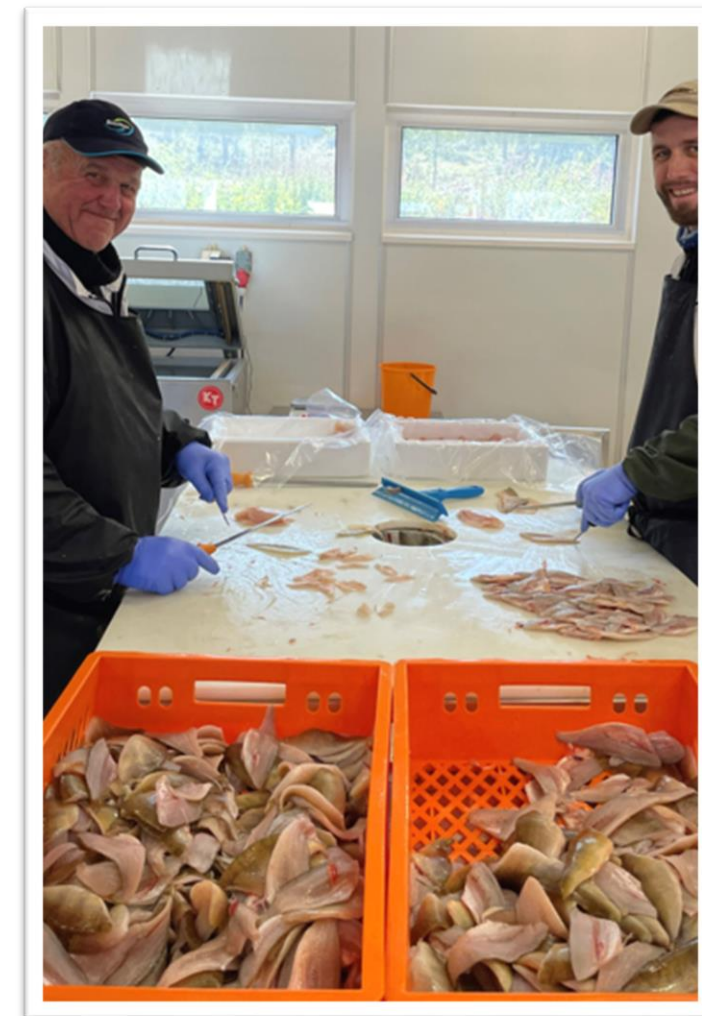
EMKVR -päätökset

- myönteisiä tukipäätöksiä tehty 1102 kpl
- kielteisiä 115 kpl
- peruttuja 73 (joista 14 tukipäätöksen jälkeen)
- esittelijöitä ollut tähän mennessä 15 kpl, keulapaikka 226 päätöksellä, euroissa tilastokärjellä 19,6 M€ myönnettyä tukea

Tuet toimintalinjoittain

Tomintalinja	N	Kustannus	Tuki	osuus %	keskim. tukitaso
Kalastus	586	17 851 004	11 853 310	22 %	66 %
Kalastajien hyljekorvaukset	211	1 249 272	1 249 272	2 %	100 %
Vesiviljely	103	25 193 777	10 681 534	20 %	42 %
Jalostus	48	11 893 974	3 974 045	7 %	33 %
Menekinedistäminen	7	1 587 488	1 496 793	3 %	94 %
Leader	126	6 938 816	6 043 883	11 %	87 %
Meripolitiikka	7	3 187 023	2 516 761	5 %	79 %
Valvonta	11	4 318 281	4 318 281	8 %	100 %
Tiedonkeruu	3	12 055 880	12 055 880	22 %	100 %
Yhteensä	1 102	84 275 515	54 189 760	100 %	64 %

Kalastuksen tuet toimittain

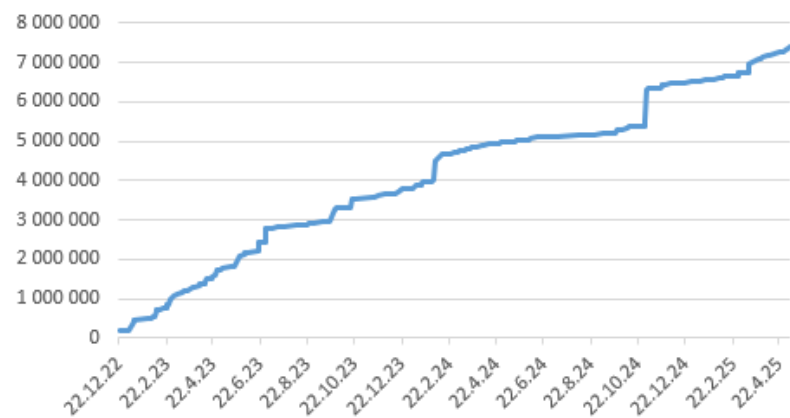
Toimi	N	Kustannus	Tuki	%	tukitaso
Kalastuksen investoinnit	344	7 221 395	3 289 585	25 %	46 %
Pyydykset	186	3 447 272	2 535 122	19 %	74 %
Moottorit	30	318 167	127 267	1 %	40 %
Satamat	19	3 697 592	2 958 074	23 %	80 %
Kalastuksen kehittämishankkeet	3	1 674 968	1 599 974	12 %	96 %
Ymp. ja kalavarojen tutkimus	3	1 327 360	1 211 888	9 %	91 %
Kalataloudelliset kunnostukset	1	164 249	131 399	1 %	80 %
Hyljekorvaus	211	1 249 272	1 249 272	10 %	100 %
Yhteensä	797	19 100 276	13 102 582	100 %	69 %

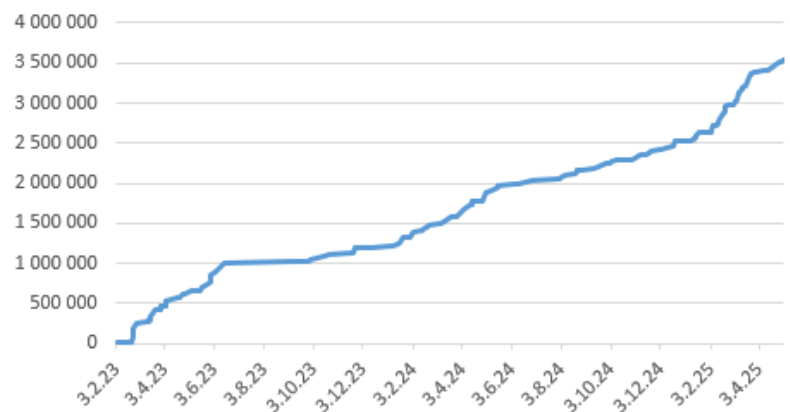
EMKVR -tukipäätökset

- Kalastuksessa investointien kysyntä ollut tasaista, pyydyksissä nousua viime aikoina

Kalastuksen investoinnit

Pyydykset

Vesiviljelyn investoinnit

- päätöksiä 94 kpl 32 toimijalle
- tukea myönnetty 8,3 miljoonaa, josta puolet kahdelle suurimmalle toimijalle merialueelle
- kymmenen hyljekarkoitinhanke
- koska kysyntää on ollut paljon, vuoden 2024 helmikuussa tukiprosentti tiputettiin 30 prosenttiin (ennen 40 %)

Määräaikaiset haut keväällä 2025

- haku päättyi 5.5, hakemukset nyt valintaprosessissa
- hakemuksia tuli yhteensä 22 kpl

Toimi	lkm	haettu	määräraha
Kalastuksen kehittämishankkeet	4	705 483	500 000
Ymp. ja kalavarojen tutkimus	6	789 953	600 000
Kalataloudelliset kunnostukset	2	127 600	
Vesiviljelyn kehittämishankkeet	5	771 333	500 000
Jalostuksen kehittämishankkeet	1	300 000	300 000
Menekinedistäminen/koulutus	4	622 300	300 000
yhteensä	22	3 316 668	2 200 000

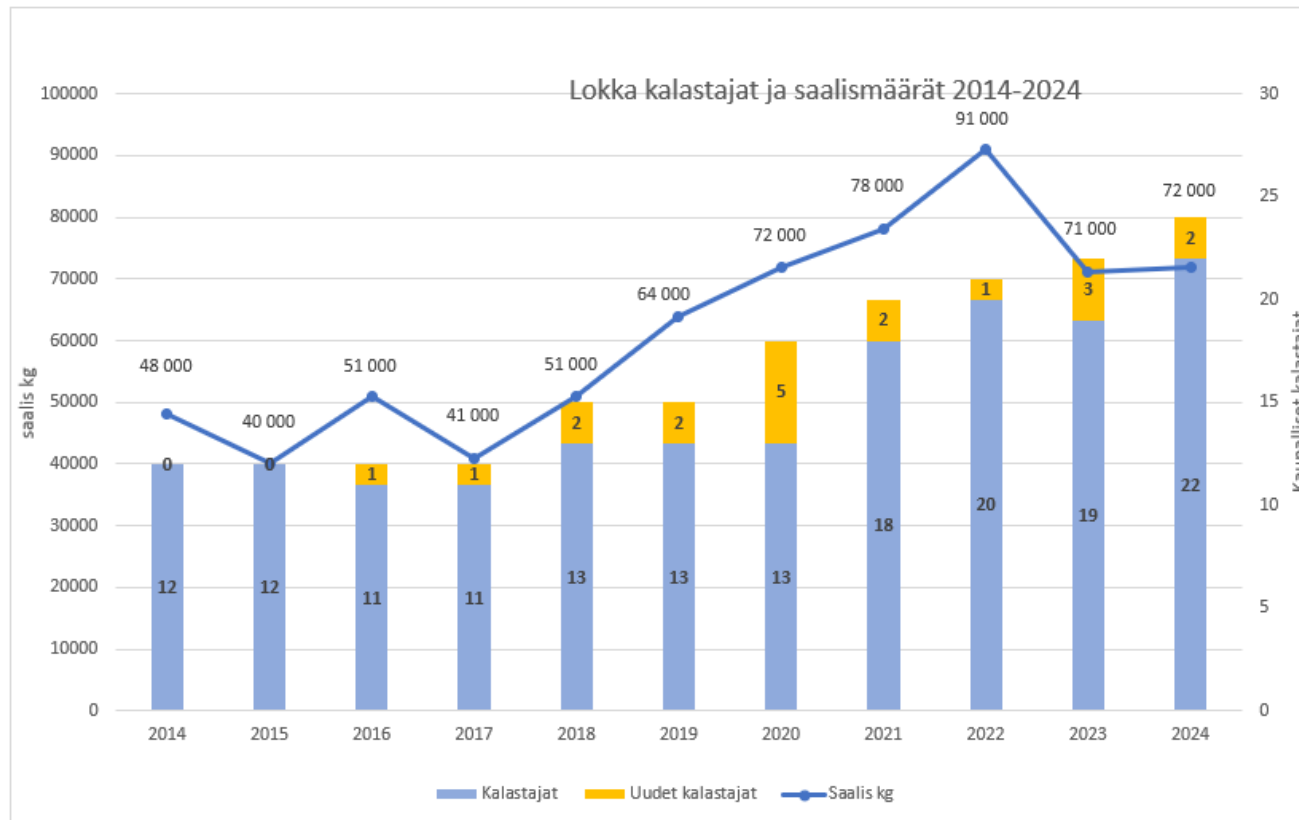
Lokan ja Porttipahdan tekojärvet

- tekojärvet ovat Lapin keskeinen kaupallisen kalastuksen alue
- kaksi kalasatamaa, Lokka ja Siltaharju
- Lokassa toimii kalastajien osuuskunta
- Siltaharjussa on ulkopuolinen toimija, joka ostaa katiska-ahvenet pyöreänä ja vie ne Puolaan
- ahventa pyydettiin viime vuonna yli 130 000 kiloa!

Lokan ja Porttipahdan tekojärvet

- uusia kalastajia tullut mukaan n. 20 viimeisen kymmen vuoden aikana, nyt kesäisin myös kaksi puolalaista
- Lokan osuuskunnan tärkein saaliskala ahven, sen jälkeen siika + siianmäti, hauki, made

Kuva: Lokan osuuskunta

EMVKR –tuet Lokan ja Porttipahdan tekojärvillä

- kuuden eri kalastajan investointihankkeita
- Lokan kalahallin laajennus menossa (tuki 567 000)
- Lapin kalaleaderin rahoittama rekrytointihanke menossa
- tarvetta olisi myös Siltaharjun sataman laajentamiseen

Siltaharjun kalastajat ovat positiivisen ongelman edessä

Kalastajien määrä kasvaa sitä vauhtia, että tilat uhkaavat käydä pieniksi. 90-luvun alussa rakennettu kalahalli kaipaisi kipeästi myös energiaremonttia.

Loppukommentit

- kalan markkinatilanne on melko vaikea
- suuret ostajat ovat pudottaneet kevään hintaa ja kustannukset ovat nousseet
- luonnonkalaa viedään ulkomaille mutta jalostamattomana
- talvella rahoitetut menekinedistämishankkeet ovat vasta alkuvaiheessa, joten niiden vaikutuksia ei voi vielä arvioida
- menekinedistämisen vaikuttavuuteen tulee kiinnittää jatkossa huomiota enemmän
- menekinedistämishankkeiden tulisi mielellään kohdistua koko maan alueelle

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos!

Ajankohtaista EMKVR – maksatuksesta / KEHA- keskus

EMKVR Seurantakomitean kokous 14.5.2025

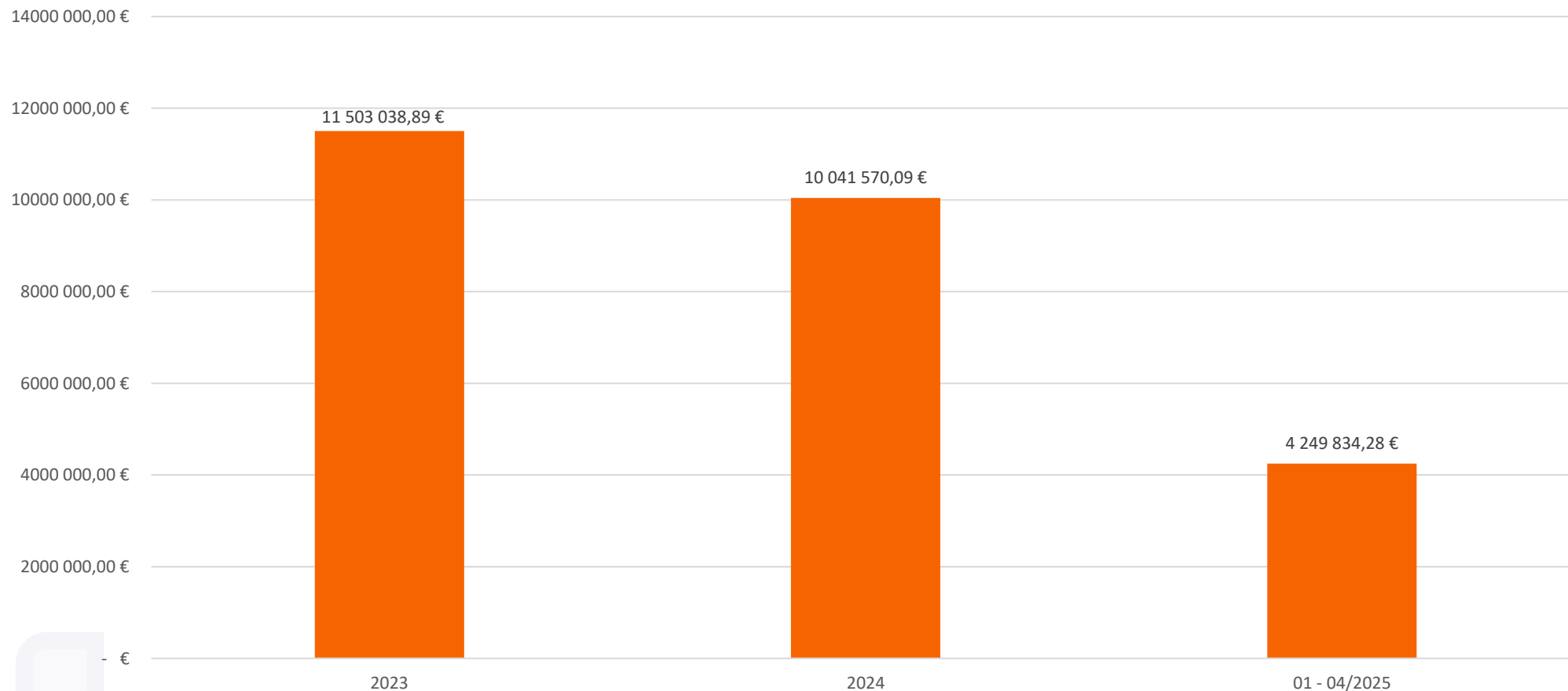
KEHA-keskus
UF-centret

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten
kehittämisen ja hallintokeskus

EMKVR –ohjelmakauden tilanne

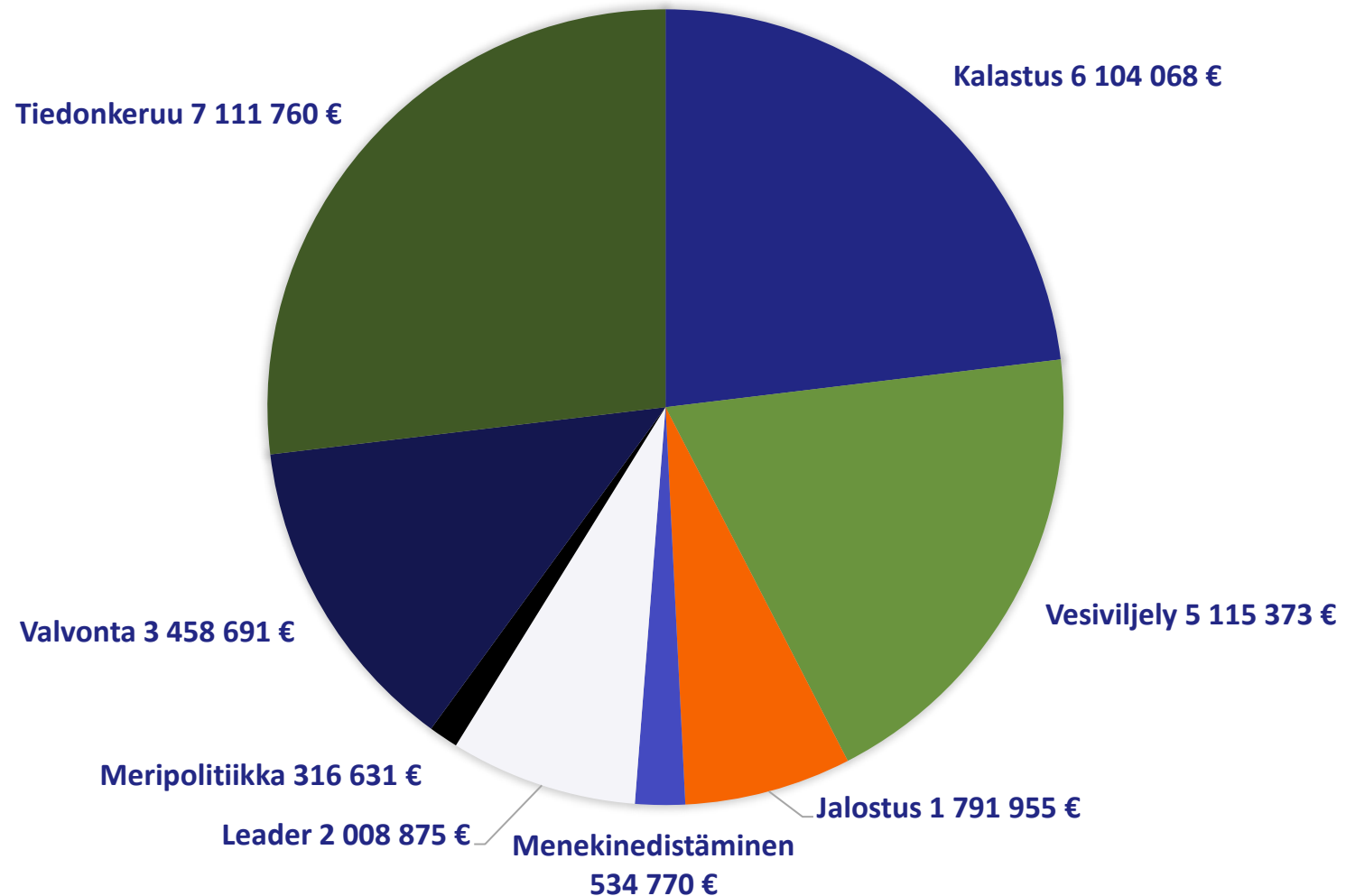
- Ohjelmakaudella on sidottu määrärahaa 1279 hankkeelle noin 54 milj. €, sisältäen hyljekorvaukset 211 hankkeelle, yhteensä noin 1,25 milj. €.
- EMKVR-hankkeisiin on tehty maksuspäätöksiä 903 kpl.
 - Vuonna 2023 maksuspäätöksiä 344 kpl.
 - Vuonna 2024 maksuspäätöksiä 389 kpl (lisäksi hyljekorvaukset 211 kpl)
 - Vuonna 2025 tammi - huhtikuussa maksuspäätöksiä 170 kpl.
- Maksuspäätöksillä tukea on maksettu koko ohjelmakaudella n. 26 milj. €.
- Maksushakemusten käsittelyaika on ollut keskimäärin 21 pv.
 - Yli 90 päivän käsittelyajan ylityksiä ei ole ollut.
- Pääosa maksuspäätöksistä on hyväksytty hakemuksen mukaisesti. Ennakoita on maksettu lähinnä kalatalousryhmien toimintarahan ennakoina.

Maksetut EMKVR -avustukset ohjelmakaudella 2021 - 2027

Lähde Kieku –talousraportti

Maksetut EMKVR –tuet toimintalinjoittain ohjelmakaudella 2021 - 2027

Lähde QlickView

Varmennukset

- Rahastokauden ensimmäinen otanta v. 2024 sisälsi 100 varmennettavaa hanketta. Samalla on tehty pysyvyystarkastus tuen saajien aikaisemmin tuettuihin hankkeisiin. Pysyvyystarkastuksia on tehty 124 hankkeelle.
- Otannasta on varmentamatta 7 hanketta, joihin ei ole vielä jätetty maksatusta.
- Varmennuksissa ei ole havaittu olennaista huomautettavaa tai puutteita. Tiedotusvelvollisuuden noudattamisessa on ollut puutteita. Tiedotusjulistte tai –kyltti on puuttunut sekä verkkosivujen ja sosiaalisen median tileiltä on puuttunut tiedot tuetusta hankkeesta ja rahastosta. Edellä mainittujen osalta on suoritettu korjaavia toimenpiteitä.
- Rahastokauden toinen otanta v. 2025 sisältää 98 varmennettavaa hanketta. Varmennukset suoritetaan annetun ohjeistuksen mukaisesti.

Takaisinperinnät

- Rahastokaudella on suoritettu takaisinperintää neljässä hankkeessa.
- Tukikelvottomat kustannukset ovat olleet 72 114,55 euroa ja takaisinperittävä määrä on ollut 29 061,62 euroa.
- Takaisinperinnät sisältävät vapaaehtoisia palautuksia, joissa tuen saaja on huomannut esittäneensä maksatuksessa hankkeelle kuulumattomia kustannuksia sekä maksatuksen tekemiä havaintoja tukikelvottomista kustannuksista.
- Esimerkkejä tukikelvottomista kustannuksista ovat mm.
 - tuen saajalla on useampia samantyyppisiä rakennushankkeita vireillä, ja kustannus on esitetty virheellisesti väärällä hankkeella
 - kustannus on syntynyt ennen hankkeen toteutusaikaa
 - moottorihankinta, joka ei kuulu hankkeeseen eikä ole tukipäätöksessä hyväksytty.

Parannuksia

- Kokonaan sähköinen Hyrrä-asiointijärjestelmä.
- Yksinkertaistettujen kustannusmallien käyttöönotto on helpottanut hankkeiden hallinnointia sekä maksatusta.
- Selkeät tukipäätökset ja hankesuunnitelmat, joissa on riittävän yksityiskohtaiset tiedot mm. hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista, maksatuksessa tarvittavista liitteistä ja erityisehdoista.
 - tukipäätöksen ehdoissa on maininta, koska kustannuksen katsotaan syntyvän.
 - kustannusten kohtuullisuus selvitetään jo tukea myönnettäessä ja vain poikkeustapauksissa se jätetään maksatuksen yhteyteen.

Haasteita

- Tiedotusvelvollisuus koetaan työläänä ja haastavana. Ohjeistusta sekä tuen saajille että viranomaisille olisi hyvä lisätä ja täsmentää.
- Haasteena on tiedotusvelvollisuuden noudattaminen, mm.
 - luonnollisten henkilöiden osalta tuetut hankinnat sijaitsevat usein kotirauhan piiriin kuuluvalla alueella, joten tiedotustoimia on haasteellista järjestää siten, että yleisön nähtävillä olevassa paikassa on saatavilla tietoa toimesta ja siihen saadusta tuesta (julisteet tai sähköinen näyttö).
 - verkkosivujen ja sosiaalisen median tileiltä puuttuu kuvaus toimesta, sen tavoitteista ja tuloksista sekä rahastosta saatu rahoitustuki.
- Julkiset hankinnat ja prosessin valvonta, jotta hankintayksikkö osaa tehdä julkisen hankinnan. Hankintayksiköt tarvitsevat ohjeistusta, ja ohjeistus tulee antaa jo tukipäätöksessä.
- Haasteena on varmentaa, että suorahankinnoissa on noudatettu julkista hankintalakia. Suorahankintojen osalta perusteluiden tulee olla hankintapäätöksessä oikeat ja riittävät. Perusteluissa tulee ottaa kantaa, miten on selvitetty, että on vain yksi sopiva toimittaja, esim. tietopyynnön tekeminen tai muu markkinakartoitus ennen suorahankintaa.
- Yli 2 500 euron hankinnoista tulee toimittaa selvitys tavanomaisesta hintatasosta tai hankkimalla riittävä määrä tarjouksia. Arvoa pidetään matalana, etenkin laajoissa kehittämishankkeissa, joissa hankintoja on runsaasti, ja joissa tuen saajilla on yleensä omat hankintaohjeet, jotka olisivat riittävät hankinnan kohtuullisuuden varmentamisessa.

Kehitettävää

- Tarkastusosion valmistuminen Hyrrään mahdollistaa suoritettujen varmennusten seurannan ja tarkastusraporttien ajon.
- Takaisinperintöosion valmistuminen Hyrrään mahdollistaa takaisinperintöjen seurannan ja takaisinperintöjen palauttamisen määrärahaan.
- Maksun muutospäätöksen valmistuminen Hyrrään helpottaa maksuspäätösten käsittelyä. Maksun muutospäätöksellä voidaan korjata vastikkeettoman työn osuutta hankkeessa, jossa vastikkeeton työ ei toteudu tukipäätöksen suhteessa hankkeen alusta asti.
- Tiedotusveloitteen noudattaminen hankkeissa edellyttää edelleen aktiivista muistuttamista ja tiedottamista hanketoteuttajille. Pelkkä maininta tukipäätöksessä ei riitä.
- Hankintalain noudattamisesta tuen saajan tulisi saada ohjeistusta jo tukipäätösvaiheessa ennen hankinnan toteutumista.

Odotuksia tuleville vuosille

- Jatketaan hyvää ja rakentavaa yhteistyötä MMM:n ja ELY-keskusten sekä myös muiden sidosryhmien kanssa, mm. Ruokavirasto ja kalatalousryhmät.
- Säilytetään aikaan saatu hyvä palvelu, nopea käsittelyaika sekä tuotetaan jatkossakin laadukkaita palveluita.
- Ylläpidetään ja kehitetään Hyrrä –järjestelmää. Järjestelmä on helpottanut asiakkaiden asiointia sekä hakemusten käsittelyä ja päätöksentekoa.
- Kehitetään palvelukanavia, mm. palveluportaalia, parantamaan asiakkaiden palvelua entisestään.

Palvelutyytyväisyys

- EMKVR –hanketoteuttajille toteutetaan vuosittain maksatuksen palvelutyytyväisyyskysely.
- Vuoden 2024 palvelutyytyväisyyden arvosana oli 3,92 (asteikko 1-5). Keskiarvo on painotettu (painotus laskee tulosta jonkun verran).
- Palvelussa asiakkaat ovat arvostaneet erityisesti palvelun asiantuntemusta, ystävällisyyttä sekä käsittelynopeutta. Myös maksatuksen tekemisiin tarkastuskäynteihin oltiin tyytyväisiä.
- Maksatuspalveluun liittyvässä tiedon saamisessa tärkeä rooli on ELY-keskusten ja Kalaleader-ryhmien asiantuntijoilla sekä ELY-keskuksen ja KEHAN verkkosivuilla.
- Myös KEHAN maksatuksen palveluportaali koettiin hyödylliseksi ja asiointia edistäväksi, vaikkakin tiedon löytämistä portaalissa sekä portaalin helppokäyttöisyyttä tulisi vielä parantaa.

EMKVR –maksatuksista vastaava henkilöstö

- Vastuualueen johtaja Pauliina Smolander
- Yksikön päällikkö Anette Mäkelä
- Johtava maksatusasiantuntija Marjut Immonen
- Tiiminvetäjä (virtuaalinen kielitiimi) Heidi Nieminen
- Maksatusasiantuntijat
 - Kati Niemilä
 - Heikki Hirvonen
 - Linda Antila
 - Kirsi Himberg
 - Mirja Juusola

Kiitos mielenkiinnosta!

Suomen EMKVR-ohjelma 2021-2027 - hallintoviranomaisen katsaus 14.5.2025

Minna Uusimäki
Maa- ja metsätalousministeriö

EMKVR 2021 - 2027

Ohjelman eteneminen

Raporttia käytetään ohjelman erityistavoitteille varatun kehyksen etenemisen seurantaan.

Myönnetty rahoitus ohjelman erityistavoitteiden kehyksestä

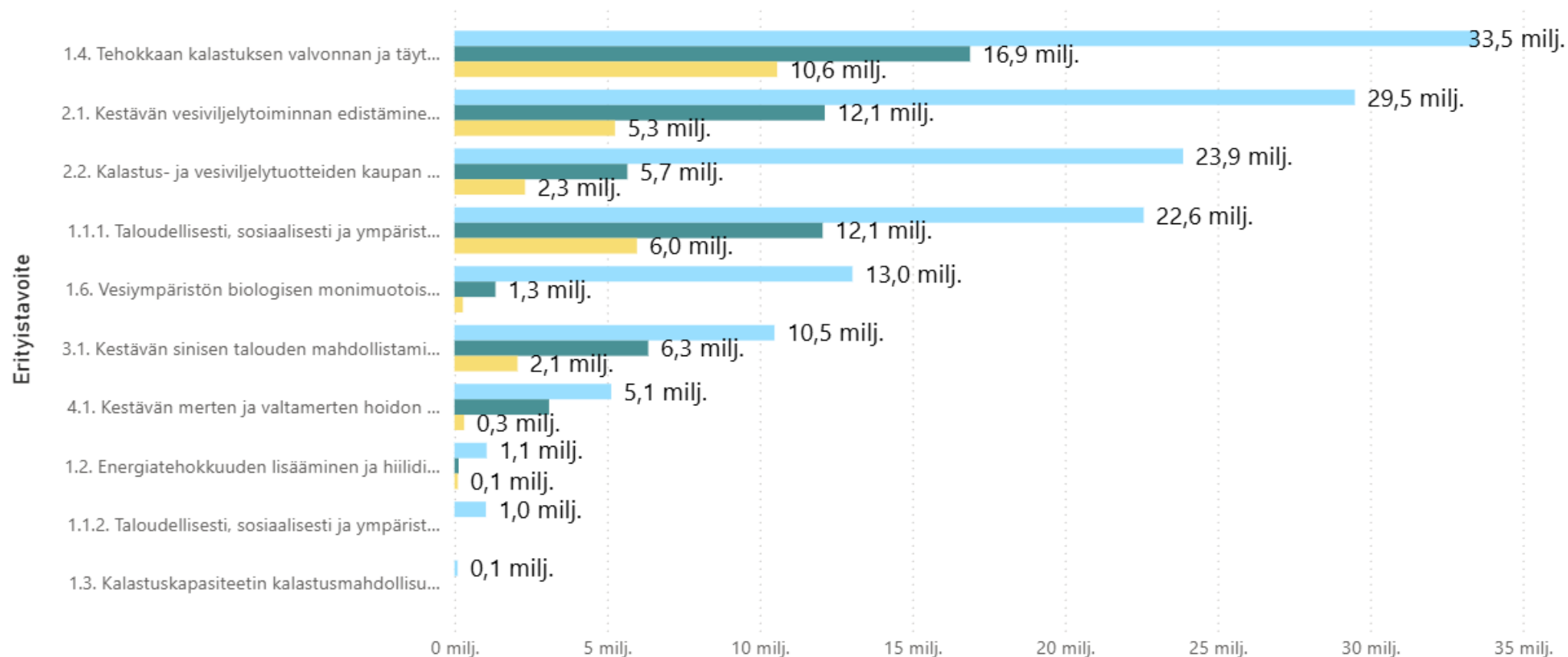
lykyiset päätökset:

22.12.2022 8.5.2025

Ohjelman eteneminen

Rahoituskehys (EU+VALTIO) Hyväksytty avustus (EU+VALTIO) Maksettu yht.

hankkeen tila

- Tukipäätös tehty
-
- Peruttu
- Rauennut
- Saatettu loppuun
- Toteutusaika päätty...
- Tuen maksaminen ...
- Virheellinen tallenn...

Ohjelma toimeenpanovaiheessa: Hakumenettelyt

- Hakusuunnitelma jatkuvista ja määräaikaisista hauista päivitetään 3 kertaa vuodessa merijakalatalous.fi – sivustolle
- Jatkuvassa haussa investoinnit, meripolitiikka sekä yritysten kehittämistoimet
- Määräaikaisissa hauissa olleet mm. kalasatamat, hyljekorvaukset, yleishyödylliset TKI-hankkeet, ympäristön ja kalavarojen tutkimus- ja kehittämishankkeet sekä kalataloudelliset kunnostukset ja menekinedistäminen
- Seuraavilla rahaston ulkopuolelta rahoitetuilla selvityksillä ja suunnitelmilla on ollut vaikutusta rahaston varojen käyttöön
 - Kotimaisen kalan edistämishjelma
 - Kalojen hyvinvointiohjelma (selvitykset)
 - Suomen kalatalouden huoltovarmuusselvitys
 - Kalatalouden koulutuksen tulevaisuus -selvitys

>>Määräaikaisia hakuja on teemoitettu: energiasiirtymä, vesiviljelyn innovaatiot ja kalojen hyvinvoinnin parantaminen, kalatalouskoulutus

Hallintoa ja lainsäädäntöä

- Indikaattoritiedot: ely-keskukset käyneet hankkeet läpi ja korjanneet virheet >>luotettavuus parantunut huomattavasti
- Laajennetut suhteutetut järjestelyt on otettu käyttöön ja paikanpäällä tehtävien varmennusten ohje tehty
- Avonaisia kysymyksiä komissiossa: 60 päivän sääntöön liittyen rahoitusvälineiden käyttöön
- Rahoitusvälineet (HE annetaan toukokuussa, Vna syksyllä) ja setelimallit (Vna kesäkuussa), TPA (OM, tarkastusviranomaisen muutos) toukokuussa

Hyrrä - Sähköisen asiointi- ja päätöksentekojärjestelmä

- Tarkastusosio tulee käyttöön toukokuussa (varmennuskertomukset)
- Takaisinperintöosio: takaisinperintäpäätökset voidaan jo tallentaa järjestelmään, maksusuoritukset mahdollisia touko-kesäkuussa
- Rahoitusvälineiden käyttöönoton aiheuttamat muutostyöt suunnitteilla
- HUI –käyttöliittymä tulossa käyttöön kesäkuussa

Yhteistyötä ja koulutusta

- Koulutuspäivät 3 teams-sessiona syksyllä 2024: kattava osanotto välittävistä toimielimistä ja kalalieder-ryhmistä
- Hallinnolliset ohjauskäynnit suunnitteilla
- Yhteistyö välittävien toimielimien kanssa hyvä (ely-keskukset, KEHA-keskus ja Ahvenanmaan maakuntahallitus): teams-palaverit joka toinen viikko
- Yhteistyötä myös naapurimaiden kanssa: Viro, Ruotsi

Katse loppukauteen?

- Väliraportit: hankkeiden lukumääräisiä tavoitteita ei saavuteta koska ohjelma käynnistyi hitaasti
- Kalaleader –toiminta: hakemuksia paljon ja hankkeisiin sidottu paljon rahaa, mutta ongelmana toimintarahan kertyminen flat ratena vasta maksatusvaiheessa
- Ohjelman arviointi on aloitettu, kohdistuu vaikuttavuuteen
- Tarkastuksia:
 - COM tarkastanut EMKR:n petostentorjuntaa:
 - Ei havaintoja>> anti hyödynnetään myös EMKVR:n puolella
 - VTV: EMKVR:n vaikuttavuustarkastus alkanut
- Katse kääntymässä uuteen ohjelmakauteen?

Kalatalouden innovaatio-ohjelmat

Timo Halonen
Maa- ja metsätalousministeriö

Innovaatio-ohjelmat strategisesti tärkeä toimi

- EU-asetus: *'Strategisesti tärkeällä toimella'* toimea, joka on merkittävä ohjelman tavoitteiden saavuttamisen kannalta ja johon sovelletaan erityisiä seuranta- ja viestintätoimenpiteitä;
- Innovaatio-ohjelmat tunnistettu Suomen EMKVR-ohjelmassa strategisesti tärkeiksi toimiksi.
- Asetuksesta tulevia vaatimuksia:
 - Seurantakomitealla velvoite seurata strategisesti tärkeiden toimien edistymistä
 - Käynnistystilaisuuden järjestäminen (innovaatiopäivät 2023)

Innovaatio-ohjelmamallin tavoite

Yritysten sekä yksityisten ja julkisten toimijoiden väliseen yhteistyön lisääminen sekä tki-resurssien suuntaaminen keskeisten tavoitteiden saavuttamiseen.

- Monimutkaisten haasteiden ratkaiseminen tai kasvumahdollisuuksien avaaminen
- Lisätä kansallisten sekä KV-rahoituslähteiden hyödyntämistä
- Parantaa yritysten kykyä uusien teknologioiden ja tuotteiden käyttöönottoon

Vaikuttavuustavoitteet:

⇒ Tuotannon kestävä kasvu ja arvon lisääminen sekä kalavarojen tilan parantuminen

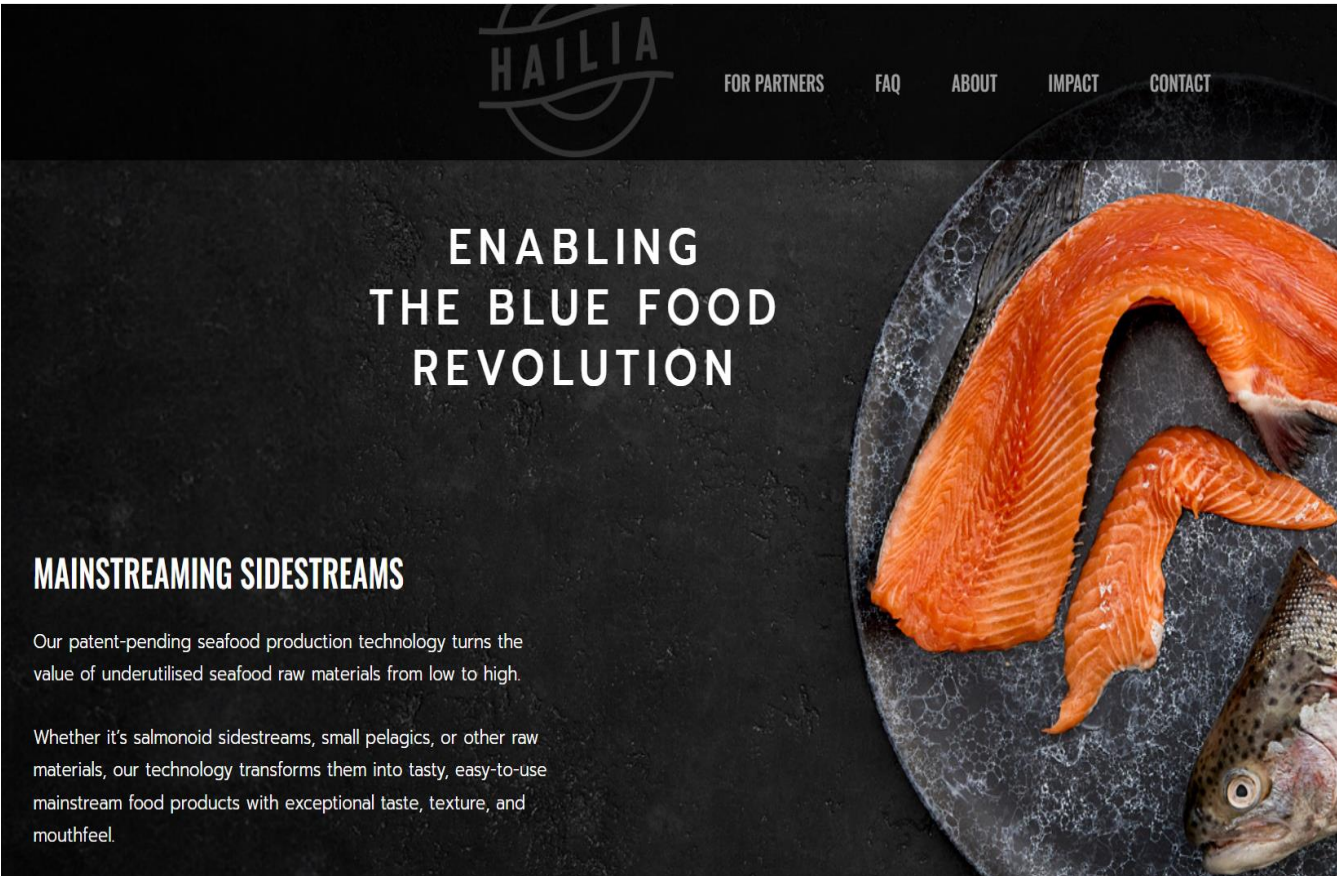
⇒ Lisätä kalataloussektorin houkuttelevuutta pääomasijoituskohteena

Esimerkkejä innovaatio-ohjelmien vaikuttavuudesta ohjelmakaudella 2014-2020

- Tietoa kestäväen kasvun edistämiseksi
 - Merialueen kalankasvatuksen uusia tuotantolupia
 - Valtion vesialueiden suunnittelu ja luvitus vesiviljelykäyttöön
 - Vesiviljelyn ympäristövaikutusten seurantamenetelmien kehittyminen
- Luken kiertovesikasvatuksen tki-ympäristö Laukaassa
- Uusia innovatiivisia ratkaisuja
 - IoT-kalalaskuri rysäkalastukseen
 - Mobiilit ja autonomiset ratkaisut hylkeiden karkoituksessa
 - ...

Uusia startup-yrityksiä ja riskipääomaa

HAILIA FOR PARTNERS FAQ ABOUT IMPACT CONTACT

ENABLING THE BLUE FOOD REVOLUTION

MAINSTREAMING SIDESTREAMS

Our patent-pending seafood production technology turns the value of underutilised seafood raw materials from low to high.

Whether it's salmonoid sidestreams, small pelagics, or other raw materials, our technology transforms them into tasty, easy-to-use mainstream food products with exceptional taste, texture, and mouthfeel.

Yhteistyötä kasvuyritysten kanssa

ADQ AND FINNFOREL EXPLORING FEASIBILITY OF DEVELOPING A CUTTING-EDGE FISH FARMING FACILITY IN KEZAD

November 28, 2024

- Yrityslähtöistä tki-työtä Finnforelin ja Luken välillä kiertovesikasvatuksen haasteiden ratkaisemiseksi.
- Finnforel ilmoittanut vuonna 2024 yhteistyösopimuksesta investoida 75 milj. euroa Abu Dhabin tuotantolaitoksen rakentamiseen.

- *Potential facility will use advanced technology to cultivate rainbow trout year-round in stable, safe and clean indoor conditions*
- *Collaboration with Finnforel complements ADQ's existing initiatives aimed at exploring solutions to bolster the UAE's food resilience*
- *Upon satisfactory conclusion of the feasibility stage, the facility will be the first commercial-scale operation at KEZAD's dedicated zone for aquaculture and related industries*

Ohjelmakausi 2021-2027 - keskeisiä muutoksia

- Kilpailun rahoituksen osuuden lisääminen
- Vuosittain päivitettävä ohjelmien kehittämissuunnitelma
- Ohjelmien välinen koordinaatio ja viestintä
- Yrityksille suunnattu tki-rahoitus
- Kalaleader- ja Kalatalousverkostotoiminnan kytkeminen innovaatio-ohjelmien toteutukseen

Vesiviljelyn kehittämisohjelma

Ohjelman työpaketit:

- Ympäristövaikutusten arviointi ja säätely
- Merikasvatuksen alueet, toimintamallit ja teknologiat
- Ominaiskuormituksen ja hiilijalanjäljen pienentäminen
- Kalojen hyvinvointi
- Digitaaliset ratkaisut
- Poikastuotannon ja emokalastojen hallinta
- Kalatuotteiden laatu

Verkosto:

- Luonnonvarakeskus (koordinaattori)
- Suomen ympäristökeskus
- Ruokavirasto
- Ilmatieteen laitos
- Metsähallitus
- Suomen Kalankasvattajaliitto
- Ammattiopisto Livia
- Jyväskylän yliopisto
- Turun yliopisto

Blue Products 3.0

Tavoite

- Lisätä tärkeimpien tunnistettujen ja vajaasti hyödynnettyjen kalalajien, erityisesti silakan, muikun, kuoreen ja särkikalojen, sekä jalostusteollisuuden sivuvirtojen käyttöä elintarvikkeina tai lisäarvotuotteina.

Verkosto:

- Aktion Österbotten (hallinnoija)
- Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
- Turun yliopisto
- Luonnonvarakeskus
- Österbottens Fiskarförbund (koordinoija)

Kalastuksen kehittämisohjelma

Tavoitteet:

- Vihreä siirtymä
- Tietopohjainen kalavarojen ja kestävän kalastuksen hallinta
- Pyydys- ja kalastusteknologian kehitys
- Hylkeiden ja lintujen aiheuttamien haittojen vähentäminen

Verkosto:

- Luonnonvarakeskus (koordinaattori)
- Jyväskylän yliopisto
- Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL
- Aalto Design Factory
- Länsi-Suomen kalatalouskeskus
- Turun yliopisto
- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Kalan markkinoinnin ja laadun kehittämishojjelma

Tavoitteet:

- Kuluttajakysynnän ja -kiinnostuksen ylläpitäminen muuttuneessa markkinatilanteessa
- Ammattikeittiöiden kalatarjonnan lisääminen
- Kalatuotteiden laadun parantaminen
- Innovatiivisia ratkaisuja verkostoitumalla
- Kansainvälistyminen ja viennin edistäminen

Verkosto:

- Pro Kala (koordinaattori)
- Laurea AMK
- Turun yliopiston ravitsemus- ja ruokatutkimuskeskus
- Ammattiopisto Livia
- Suomen kalankasvattajaliitto

Ympäristöohjelma

Tavoitteet:

- Kalojen monipuoliset elinympäristöt
- Tulosperusteisten rahoitusmallien pilotointi
- Suomenlahden siikatuotannon elvyttäminen
- Vaelluskalojen palautusistutusten kehittäminen
- Kestävän kalastuksen tukeminen

Verkosto:

- Luonnonvarakeskus (koordinaattori)
- Kaakkois-Suomen Kalatalouskeskus ry
- Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
- Spring DNA
- Suomen ympäristökeskus
- Valonia
- Itä-Suomen yliopisto
- Jyväskylän yliopisto

Ohjelmien tilanne

- Ohjelmat käynnistyivät 2024 alkupuolella. 1. vaiheen rahoituspäätöksiin sidottu yhteensä 6,15 milj. euroa ja hankkeet päättyvät 6/2026.
- Kaikki ohjelmat hyvin liikkeellä.
- Innovaatio-ohjelmia koskeva käyttösuunnitelma:
”Innovaatio-ohjelmat rahoitetaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisen vaiheen toteutus on pituudeltaan noin 2,5 vuotta ja toinen vaihe kattaa vuodet 2026-2028. Toisen vaiheen rahoittamisen ehtona on, että ensimmäinen vaihe on toteutettu tuloksellisesti.”
- Ohjelmat laativat väliraportin 1. vaiheen toiminnan tuloksellisuudesta sekä ehdotuksen vuosien 2026-2028 suunnitelmaksi.
- Rahoittaja harkitsee jatkovaiheen rahoittamisen erityisesti väliraportin ja ohjelman jatkuvan arvioinnin tulosten perusteella. Toisen vaiheen rahoitukseen varattu yhteensä 3,0 milj. euroa.

Innovaatio-ohjelmien arviointi

- Suomen EMKVR-ohjelmaan sovelletaan jatkuvan arvioinnin periaatetta. Vuonna 2025 arvioinnin painopiste rahoituksen vaikuttavuuden arviointiin.
- Innovaatio-ohjelmat yksi keskeinen arvioinnin kohde.
- Seurantakomitean hyväksymä arviointisuunnitelma: ”*Ministeriö voi myös tarvittaessa tilata teemakohtaisia erillisselvityksiä muiltakin tahoilta (esimerkiksi rahoitusinstrumenttien, meripolitiikan tai innovaatio-ohjelmien arvioinnin).*”
- Ministeriö ei esitä erillisselvitystä tehtäväksi innovaatio-ohjelmista ennen ohjelmien toisen vaiheen rahoituspäätöstä.

Suomen ohjelman EMKVR rahoitusvälineet - vakuusinstrumentti

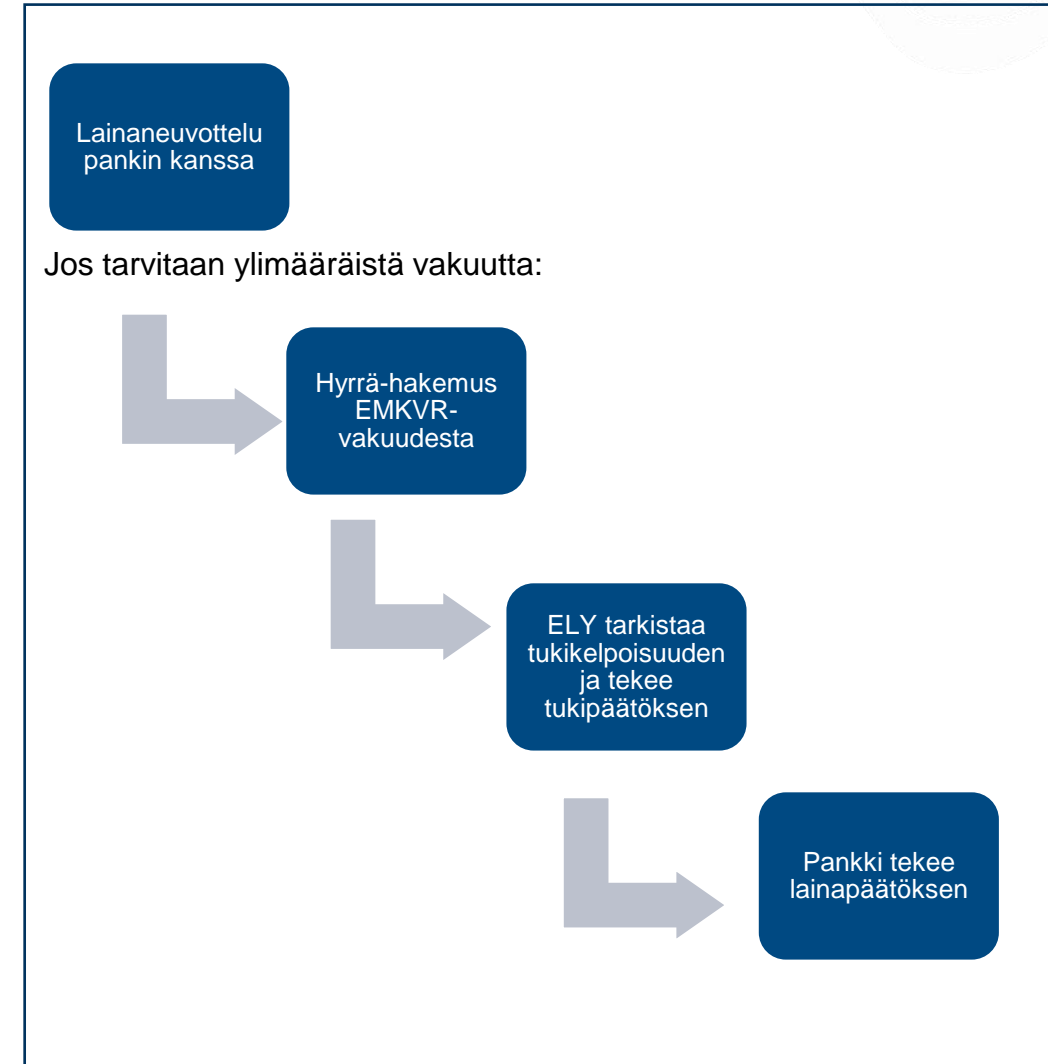
14.5.2025

Suunnitteilla oleva EMKVR-vakuusinstrumentti

- Hallintoviranomainen hallinnoi itse vakuusinstrumenttia ja budjetti 4 miljoonaa euroa.
- Vakuusinstrumentti maksimissaan 10 vuoden lainalle, josta ei peritä vakuusmaksua. Vakuus voimassa vuoden ajan myöntämisestä.
- Kohderyhmä: kalatalouden mikro- ja pk-yritykset (kalastus, vesiviljely ja jalostus)
- Alustavasti takausprosentti 50 % lainasta ja enintään 1 milj. euron laina (eli 500 000 euron takausmaksimi); aloittaville kalastajille 75 % takausprosentti lainasta ja 666 666,67 euron takausmaksimi.
- Käyttökohteet: EMKVR:n säännösten mukaiset hankkeet.
 - Kohteet: investoinnit (esim. rysät, hyljekarkottimet), käyttöpääoma...
 - Esim. aluksen hankinta (pl. artikla 17 ehdot) tai yrityksen osto ei mahdollista

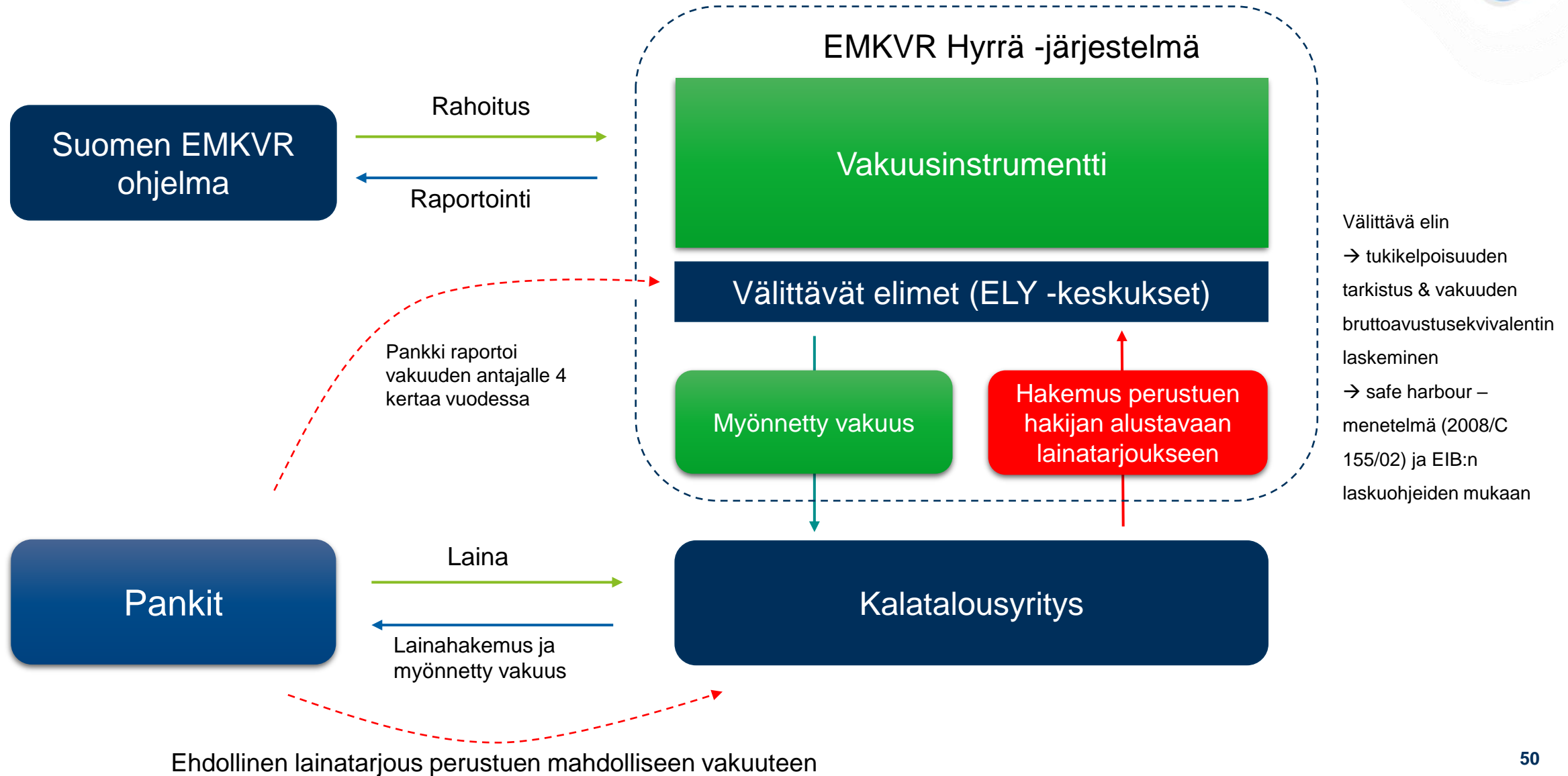

Suunnitteilla oleva EMKVR-vakuusinstrumentti

- Lausuntokierros HE:sta päättyi 5.5.2025, yhteensä 13 lausuntoa. Lausuntopalaute positiivista. HE annetaan tällä viikolla eduskunnalle.
- Seuraavat vaiheet: valtioneuvoston asetus vakuusinstrumentista, Hyrräjärjestelmän muutokset, ennakoarvioinnin kevyt päivitys, yleisasetuksen vaatima strategia-asiakirja tekeillä...
- Joitakin avoimia kysymyksiä Komission suuntaan mm. valtiontukinäkökulma, lainapääoman käytön verifiointi tukikelpoisuusehtojen mukaisesti.
- Tavoiteaikataulu: käyttöön 2026 alussa

Suunnitteilla oleva EMKVR-vakuusinstrumentti

Suomen ohjelman EMKVR setelimallit

14.5.2025

EMKVR:n setelimallit tulossa käyttöön kesällä

Innovaatioseteli

- Innovaatiotoimintaan liittyvien asiantuntijapalveluiden hankintaan, vuokriin ja matkakuluihin
- Esim. asiantuntija-arviot, selvitykset, laboratoriopalvelut, testauspalvelut...
- Tuki enintään 5 000 euroa ja 75 % kokonaiskustannuksista

Kalastuksen yritystoiminnan kokeiluseteli

- Pienimuotoisen rannikko- ja sisävesikalastuksen yritystoiminnan kokeilemiseen vuodeksi
- Yritystoiminnan kokeilemiseen liittyviin vuokriin, tarvikkeisiin, matkoihin, koulutukseen...
- Tuki enintään 5 000 euroa ja 75 % kokonaiskustannuksista

Kalastuksen yritystoiminnan käynnistysseteli

- Pienimuotoisen rannikko- ja sisävesikalastuksen yritystoiminnan käynnistämiseen
- Tuki voidaan myöntää kerran. Voi yhdistää kokeiluseteliin.
- Yritystoiminnan käynnistämiseen liittyviin pienhankintoihin, vuokriin, koulutukseen...
- Tuki enintään 7 500 euroa ja 75 % kokonaiskustannuksista

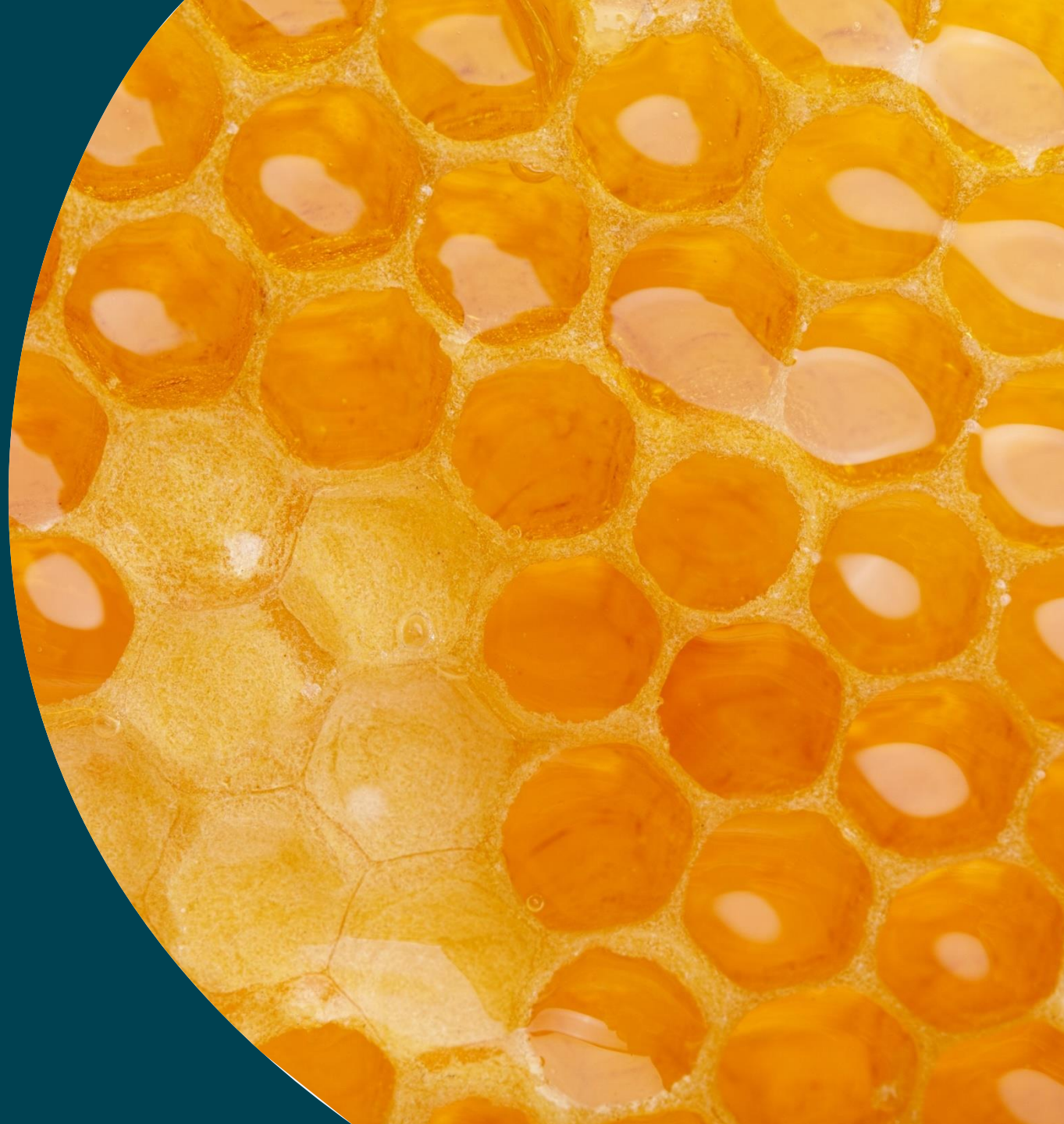
Kunnostusseteli

- Kalataloudellisten kunnostusten suunnitteluun ja toteutukseen, ml. asiantuntija- ja muiden palveluiden hankinta
- Tuki enintään 10 000 euroa ja 80 % kokonaiskustannuksista.

Suomen EMKVR- ohjelman arviointi- ja ennakoitituloksia

Kaija Saarni, Jari Niukko, Pia Lindberg ja Jari
Raitaniemi
Luonnonvarakeskus

EMKVR-seurantaryhmän kokous 14.5.2025

Esityksen sisältö

1. Kalatalouden toimintaympäristön ja toimialan muutokset
2. EMKVR-ohjelman toteutumisen arviointi
3. Edistämishjelman ja vesiviljelystrategian toteutumisen seuranta
4. Tulevaisuuden näkymät ja ennakointi
5. Kehittämiskohteet

1. Kalatalouden toimintaympäristön ja toimialan muutokset

Kansainväliset kriisit kurittavat Suomen taloutta

Koronaepidemia

- Poikkeuksellisia yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia
- Nopeita muutoksia työelämään ja ruokailutottumuksiin

Ukrainan sota 2022-

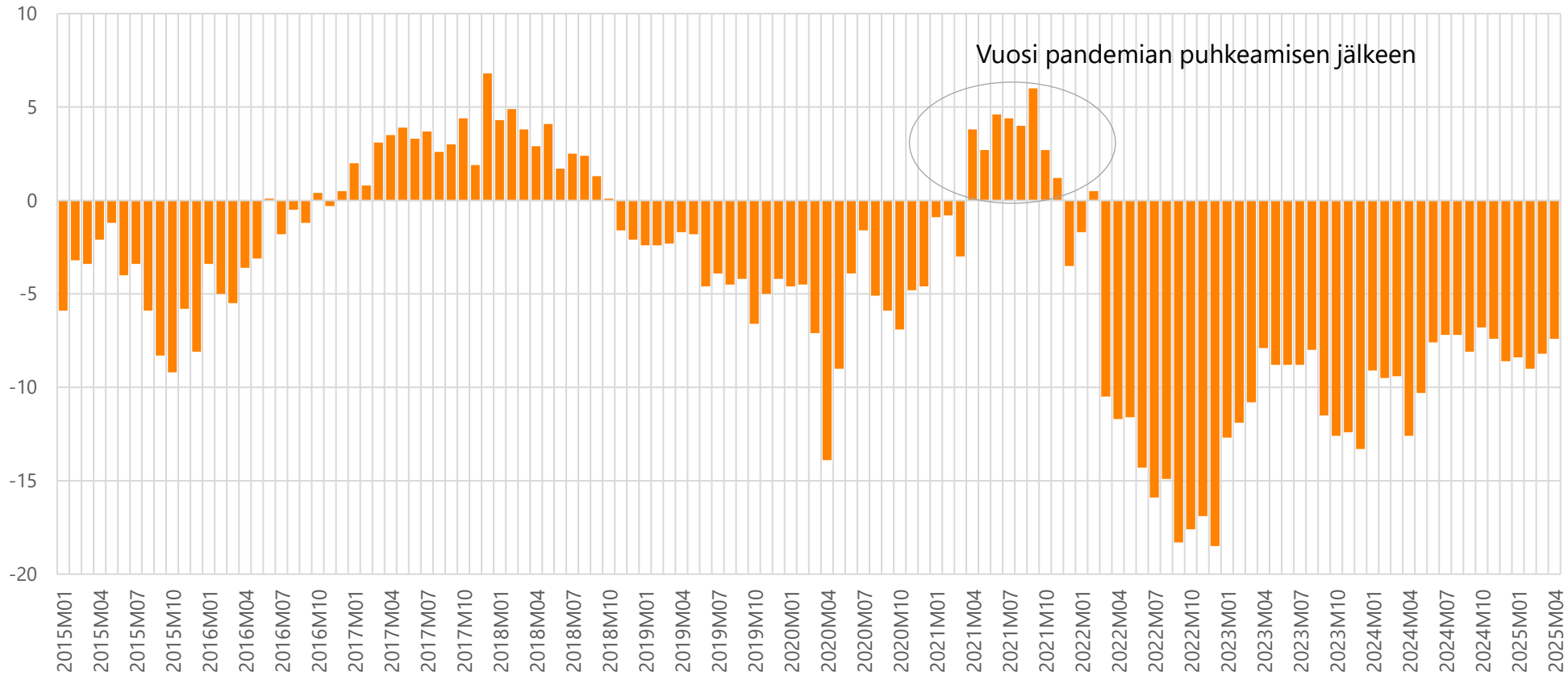
- Inflaation nousu
- Pitkittyvä sota vaikuttanut suomalaisten turvallisuudentunteeseen

Yhdysvaltain ja Kiinan kauppasota

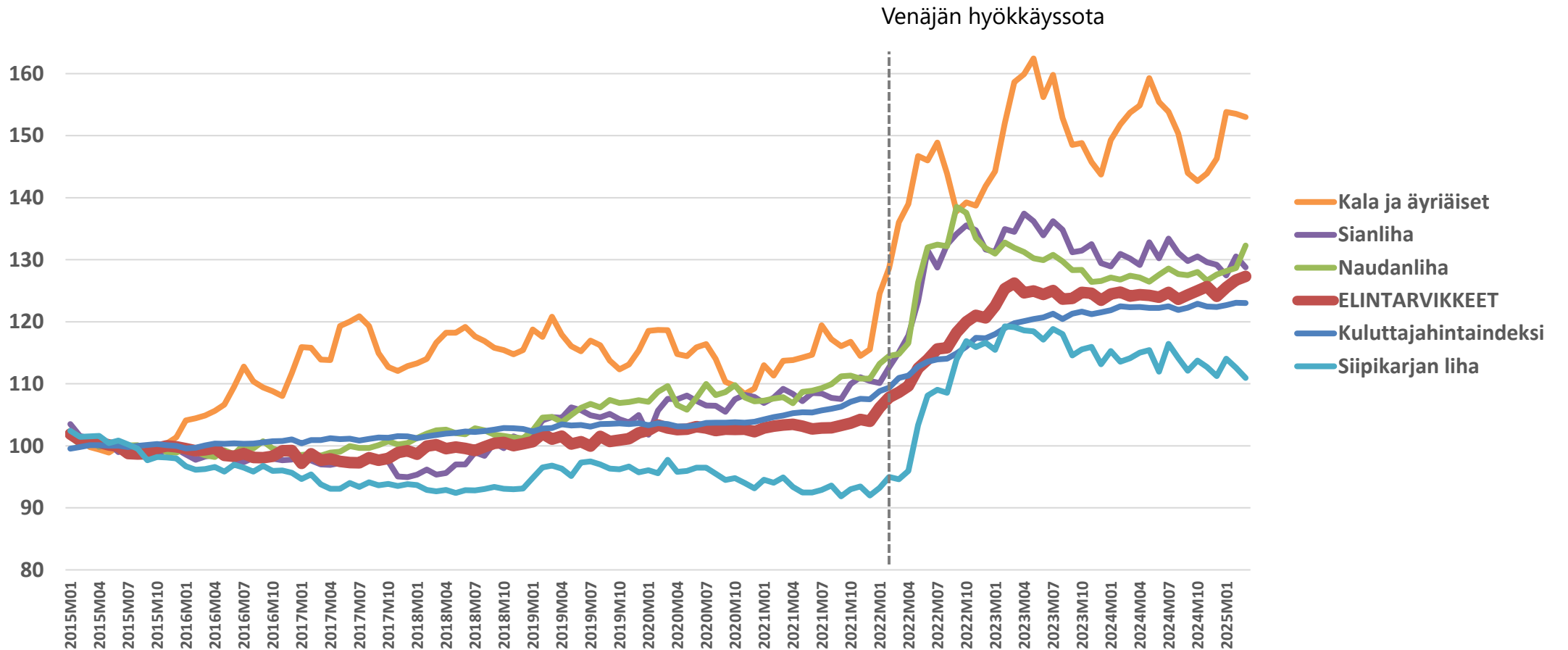
- Jatkunut vuodesta 2018

Suomalaisilla kuluttajilla heikko luottamus talouteen

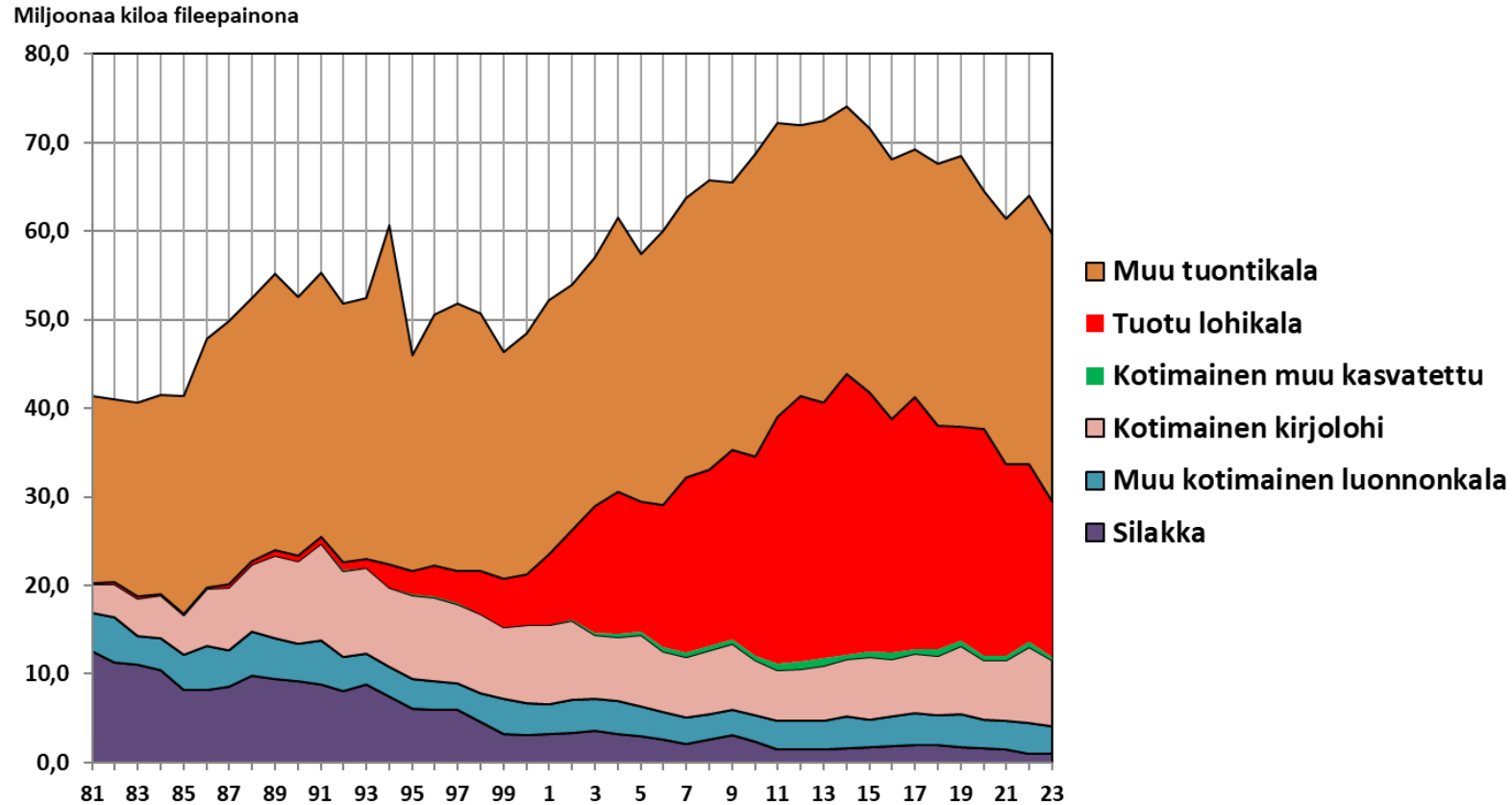
Kuluttajien luottamusindikaattori

Kalan vaikea asema elintarvikemarkkinoilla

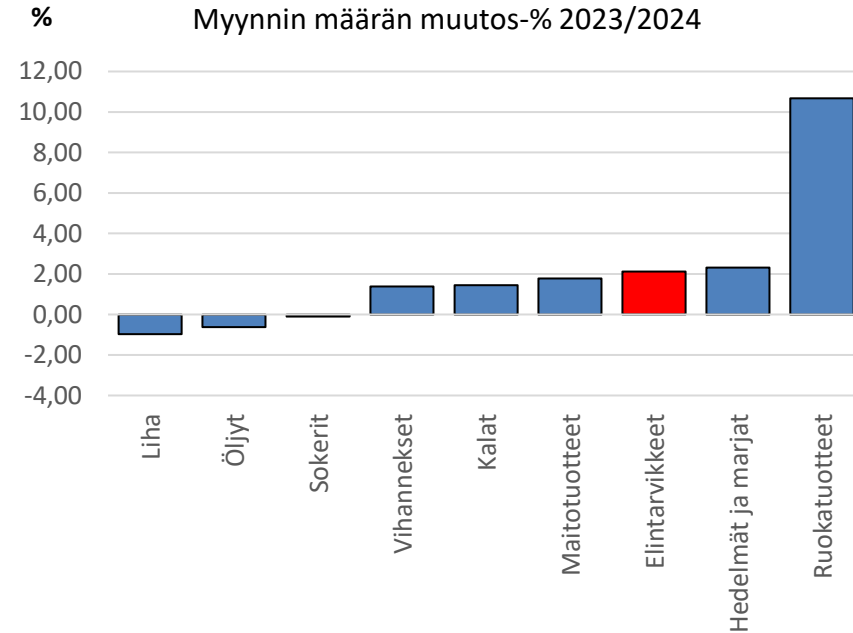
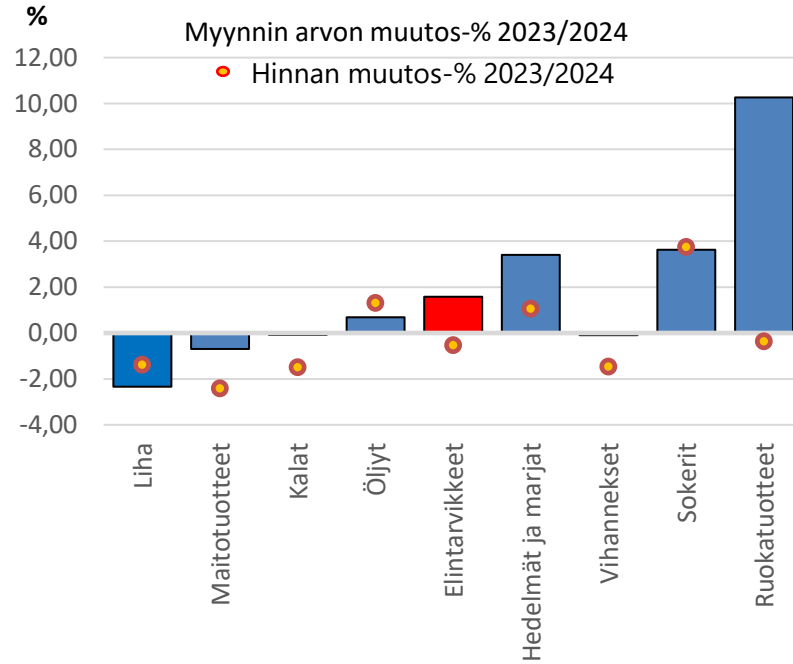

Kalan kotimarkkinakysyntä edelleen vähentynyt

Kotimaisen kalan osuus säilynyt markkinoilla vakaana
Kalastettua noin 7 % ja kasvatettua runsas 13 % vuonna 2023

Elintarvikkeiden hintakehitys rauhoittui 2024

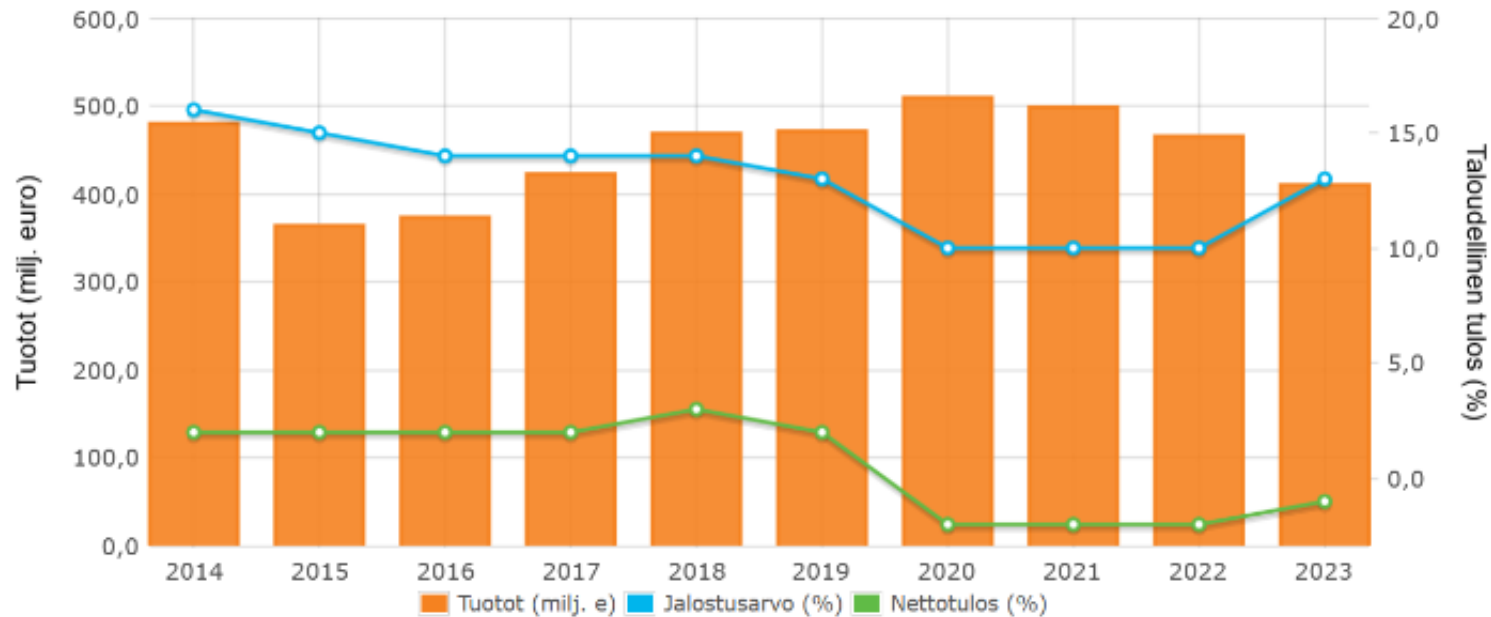

- Vuonna 2024 elintarvikkeiden hintataso hieman laski.
- Lihan, kalan, maidon ja vihannesten hinnat laskivat keskimääräistä enemmän
- Kalat -tuoteryhmän myynnin arvo laski 0,1 % ja hinnat laskivat 2,5 %

- Elintarvikkeiden myynnin määrä kasvoi 2,1 %.
- Ruokatuotteiden, etenkin valmisruokien myynnin kasvu on suurin rakenteellinen muutos.
- Valmisruokien osuus oli 160 miljoonaa, mikä oli puolet elintarvikemyynnin kasvusta
- Kalat -tuoteryhmän myynti kasvoi 1,5 %.

Kalatalousalan tuotot vähenivät

Kalanjalostusyrietysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys

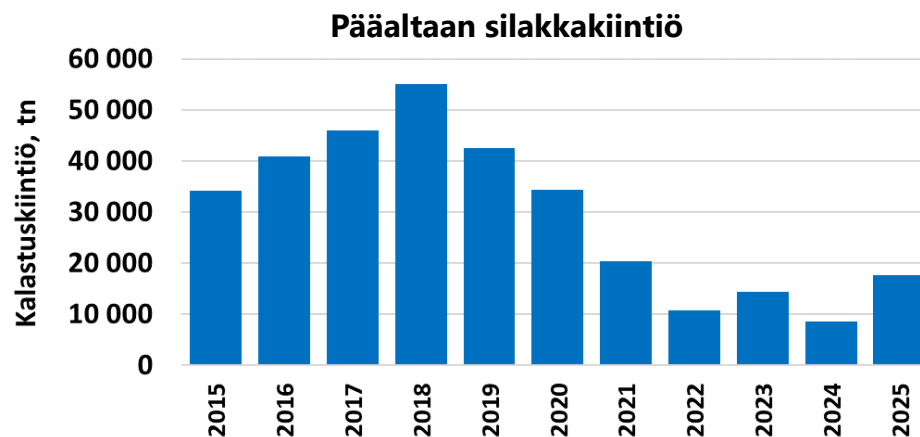
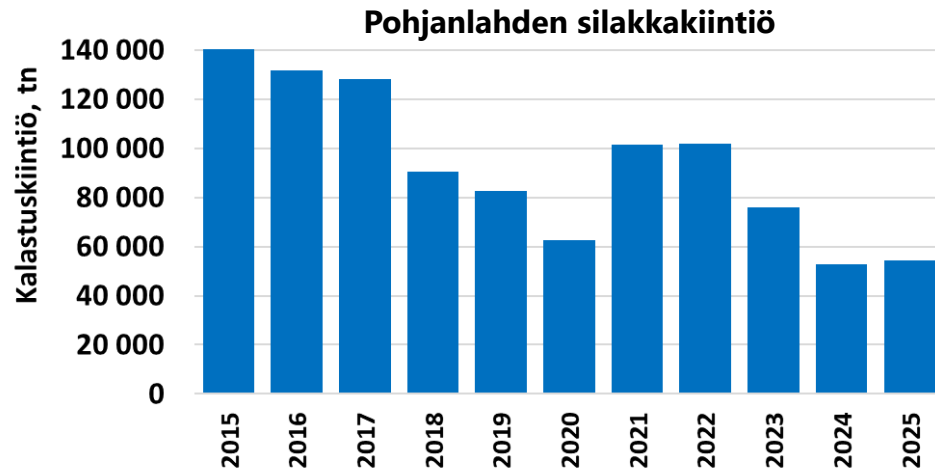
- Jalostuksessa taloudellinen tulos vahvistui, mutta jäi edelleen tappiolliseksi.
- Tuotot vähenivät vesiviljelyssä, jalostuksessa ja kalakaupassa.
- Vain merikalastuksen tuotot kasvoivat hienoisesti.
- Silakan hinnan nousu ja kustannusten lasku vahvisti troolikalastuksen kannattavuutta

Silakat lihavia, epävarmuutta kannan vahvuudesta

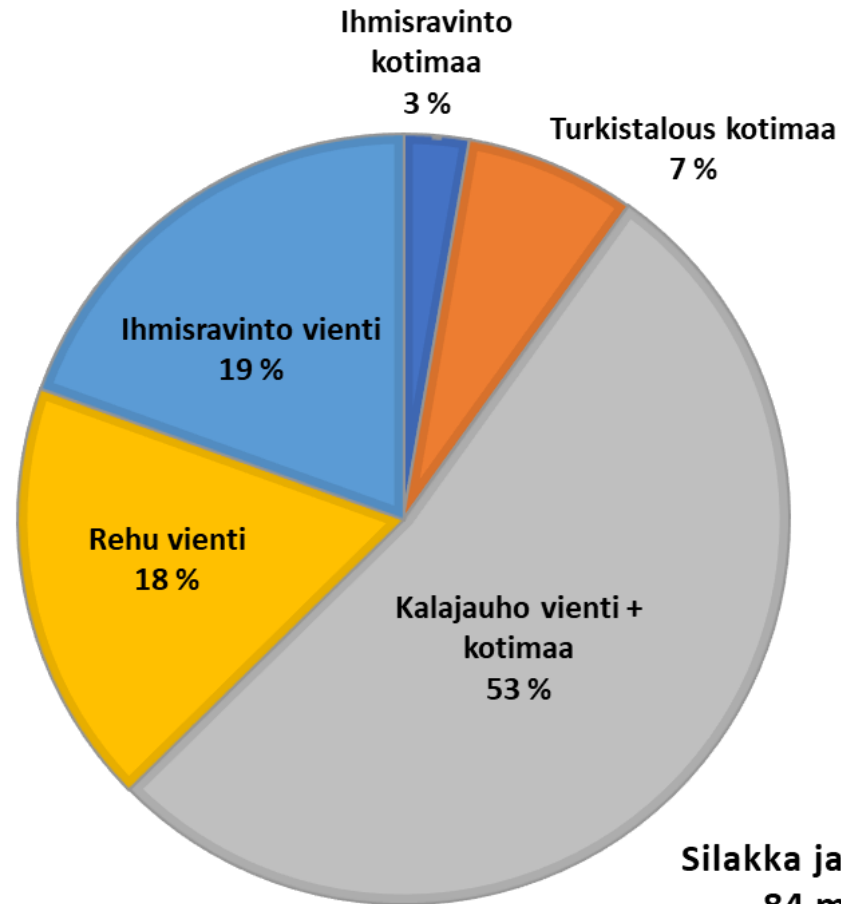
- Selkämeressä silakat ovat lihavia ja ravintoa edelleen runsaasti.
- Emosilakoiden kunto erinomainen. Jos kevät sopivan lämmin, hyvät mahdollisuudet suurelle silakkavuosisiluokalle.
- Silakoiden hyvä kunto kaikissa kokoluokissa kuvastaa ettei ravintokilpailu ole kovaa eikä silakkakanta ole hirveän runsas.
- Epävarmuutta kannan tilasta ja erilaisia näkemyksiä ja perusteita varovaisuusperiaatteiden noudattamisesta.

Silakkakiintiöt mahdollisesti tiukkenemassa

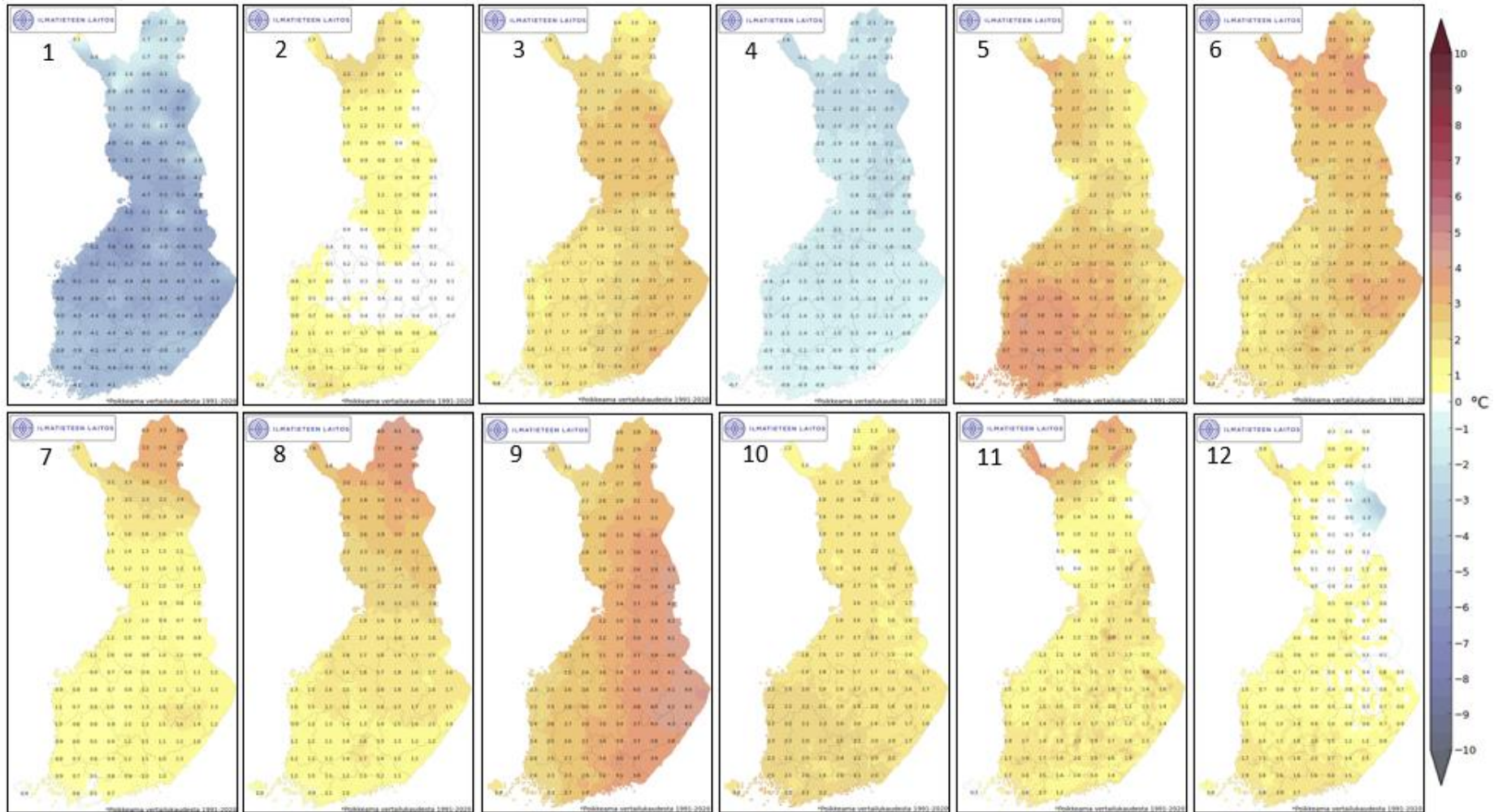
- Vuoden 2026 kiintiöihin vaikuttaa erityisesti syksyn 2024 kaikuluotaus- ja koetroolauksmatka, jolloin silakkaa havaittiin jälleen vähemmän.
- Pohjanlahden kiintiöön ei todennäköisesti muutoksia.
- Silakan tilanne Itämeren pääaltaalla hieman edellisvuotta parempi, mutta kutubiomassa on edelleen melko lähellä kriittistä arvoa.
- Kilohaililla vuonna 2024 iso vuosiluokka pääaltaan pohjoisosassa. Kiintiö tulee todennäköisesti kasvamaan.

Silakkamarkkinat kansainvälistyneet

Kylmä tammikuu, lämmin kesä ja syksy

Vuoden 2024 keskilämpötilan poikkeama vertailukaudesta 1991-2020

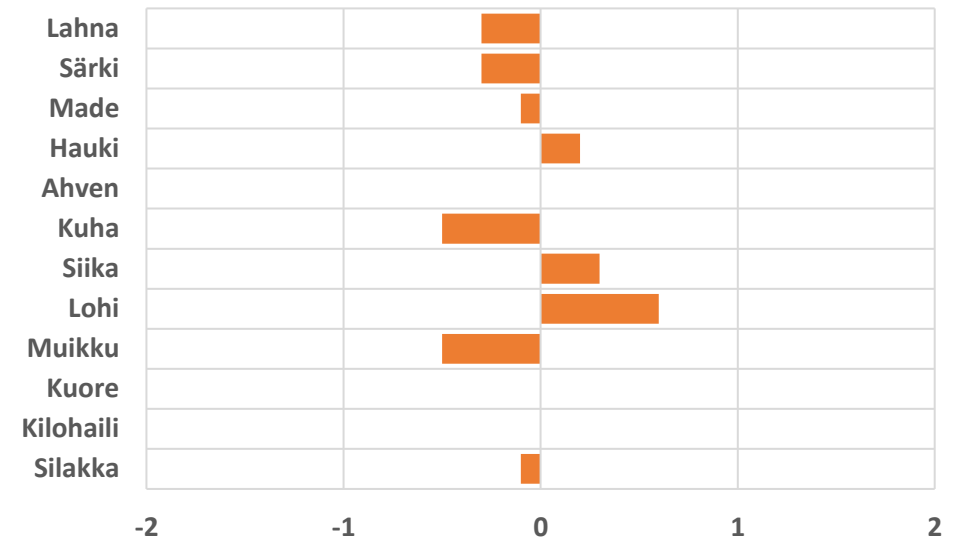

Lähteet: Ilmatieteen laitos

Olosuhdekyselyn keskeiset havainnot – merialue

- Silakkakiintiö oli poikkeuksellisen pieni, mutta kalaa riitti vuoden loppuun asti, sillä ankara talvi supisti alkuvuoden kalastusta.
- Särkikalamarkkinat ovat pysähdyksissä. Kuhan hinta laski, koska tarjonta oli runsasta mutta kysyntä niukkaa. Erittäin lämmin merivesi pienensi lohisaaliita ja nosti hintaa.
- Silakan elintarvikekysyntä kotimaassa heikkenee, mutta hyvä kalajauhon kysyntä nosti silakan kokonaishintaa

Hintakehitys edelliseen vuoteen verrattuna rannikkokalastuksessa

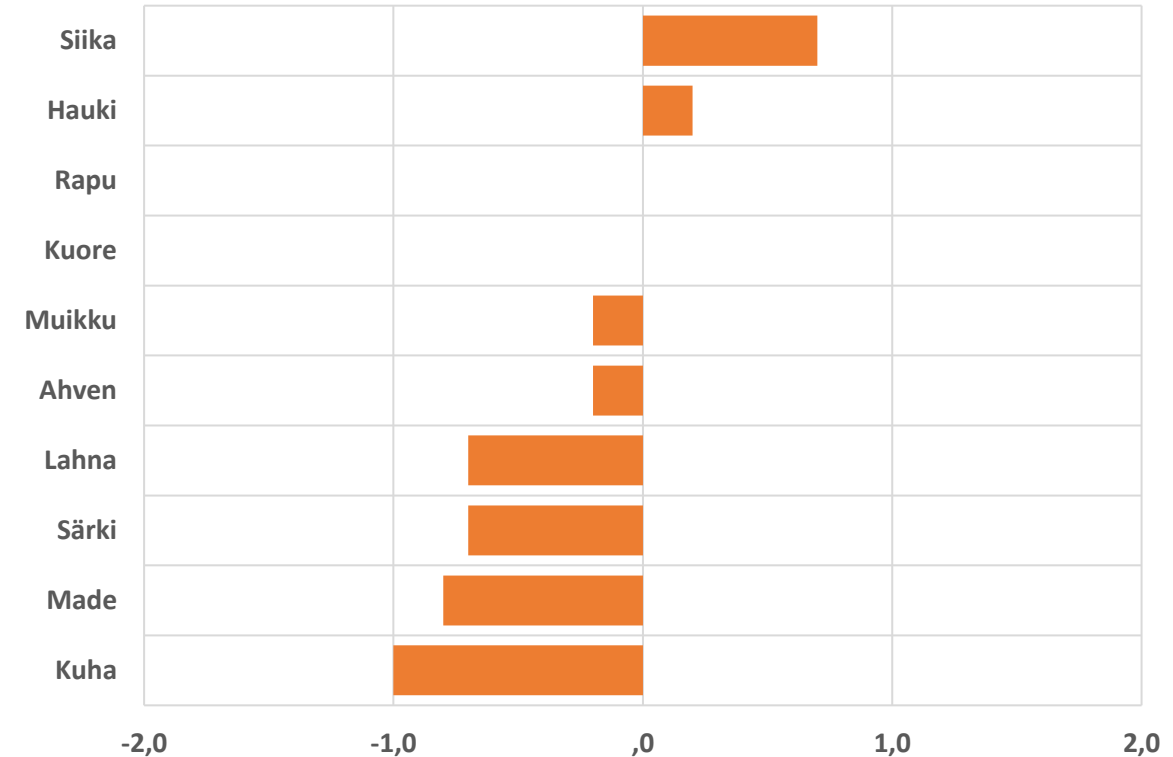

0 = Ei merkitystä
 1 = Vähän merkitystä
 2 = Jonkin verran merkitystä
 3 = Suurta merkitystä

Olosuhdekyselyn keskeiset havainnot – sisävesi

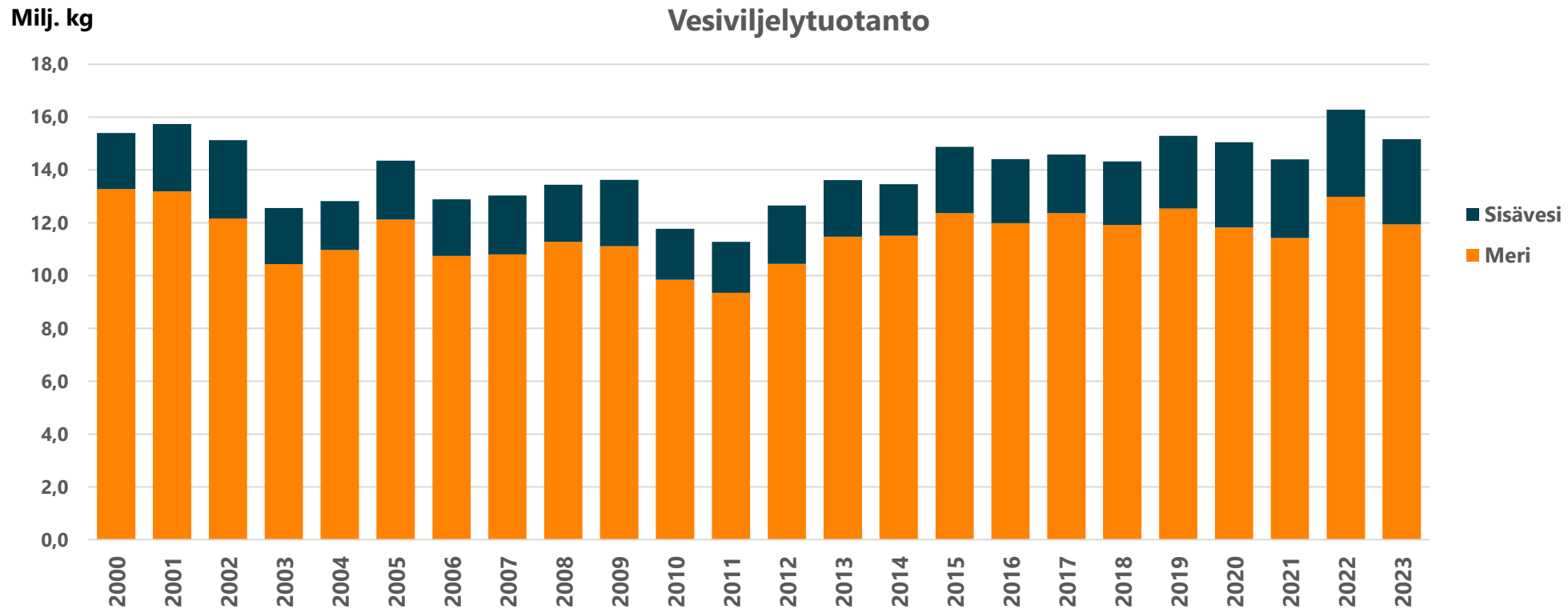
- Lämmin vesi heikensi muikun ja siian syyskalastusta, sillä kala ei parveutunut normaalisti.
- Muikun pieni koko haittasi markkinointia
- Kuhan ja osittain myös ahvenen hinta laski, sillä tarjontaa oli paljon, mutta kysyntä heikentynyt.
- Särkimassan kysyntä romahti. Syynä kiristyneet markkinat ja heikko kysyntä.
- Kuoretta kysytään hieman aiempaa enemmän.

Hintakehitys edelliseen vuoteen verrattuna sisävesillä

0 = Ei merkitystä
 1 = Vähän merkitystä
 2 = Jonkin verran merkitystä
 3 = Suurta merkitystä

Vesiviljelytuotannon muutokset vähäisiä

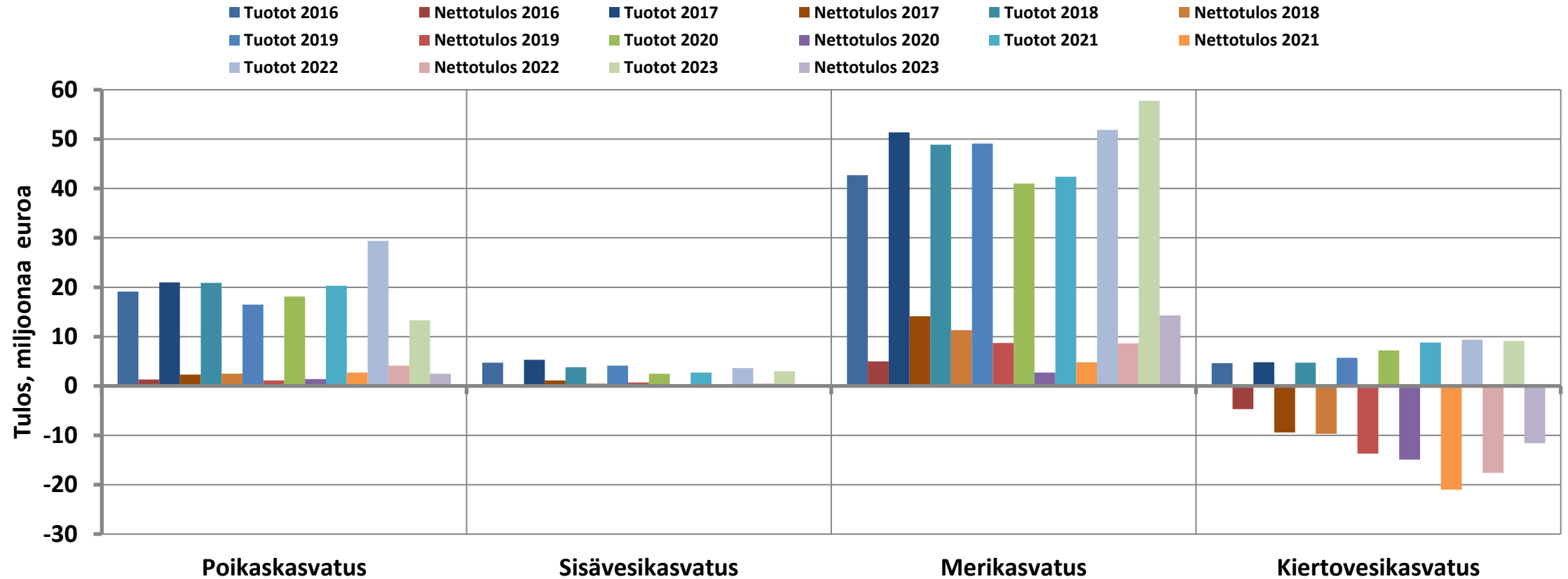

Manner-Suomen ruokakalan kasvatuslaitoksille myönnetyt ympäristöluvat vuodesta 2015 vuoteen 2024

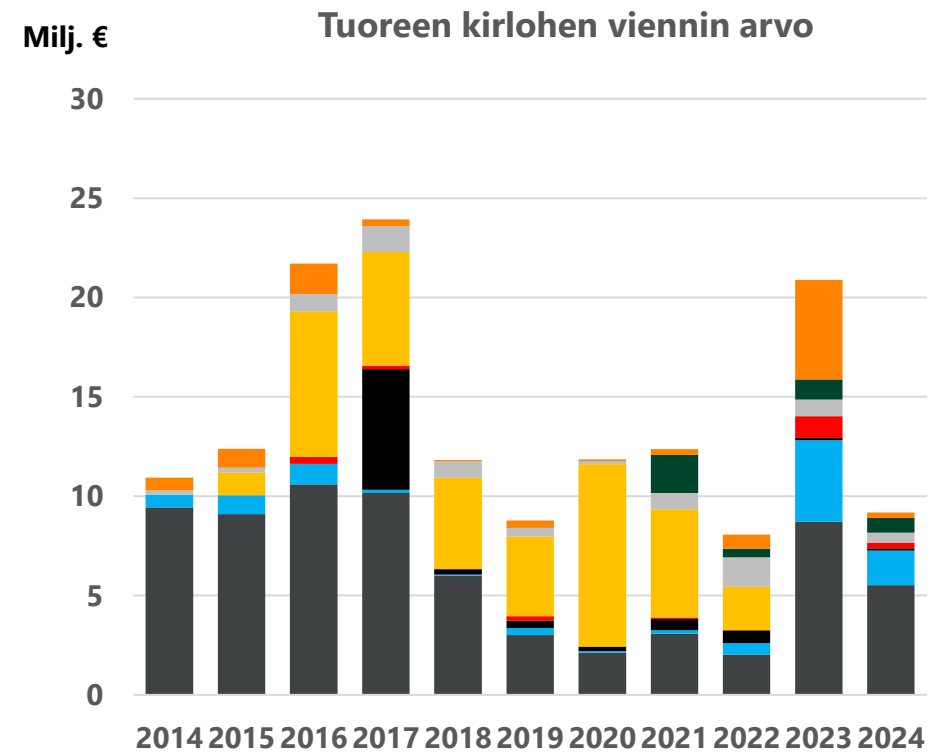
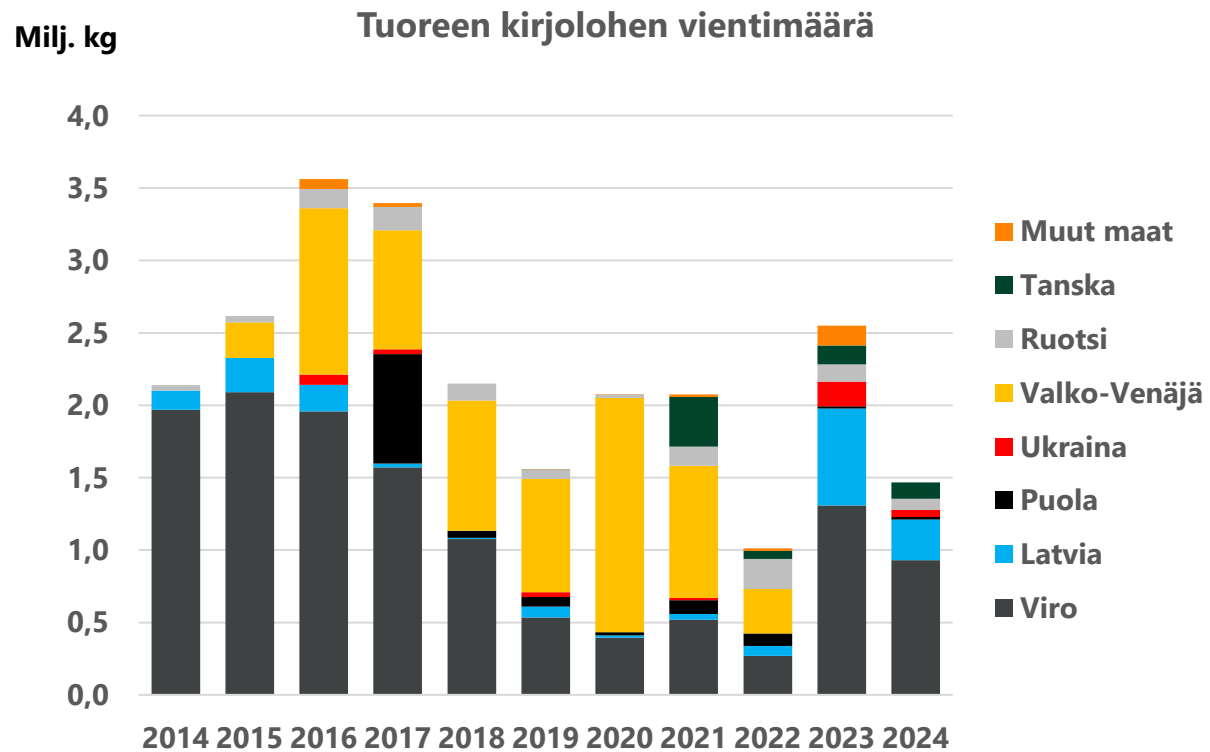
• Verkkokassilaitokset merellä	+ 3 650 t
• Perinteiset sisävesilaitokset	+ 250 t
• Kiertovesilaitokset	+ 6 700 t
• <u>Päätösperusteinen kapasiteettimuutos</u>	<u>+ 10 600 t</u>

- Vuonna 2024 ei merkittäviä uusia lupia.
- Muutamien vanhojen lupien tuotantomääriä kasvatettiin

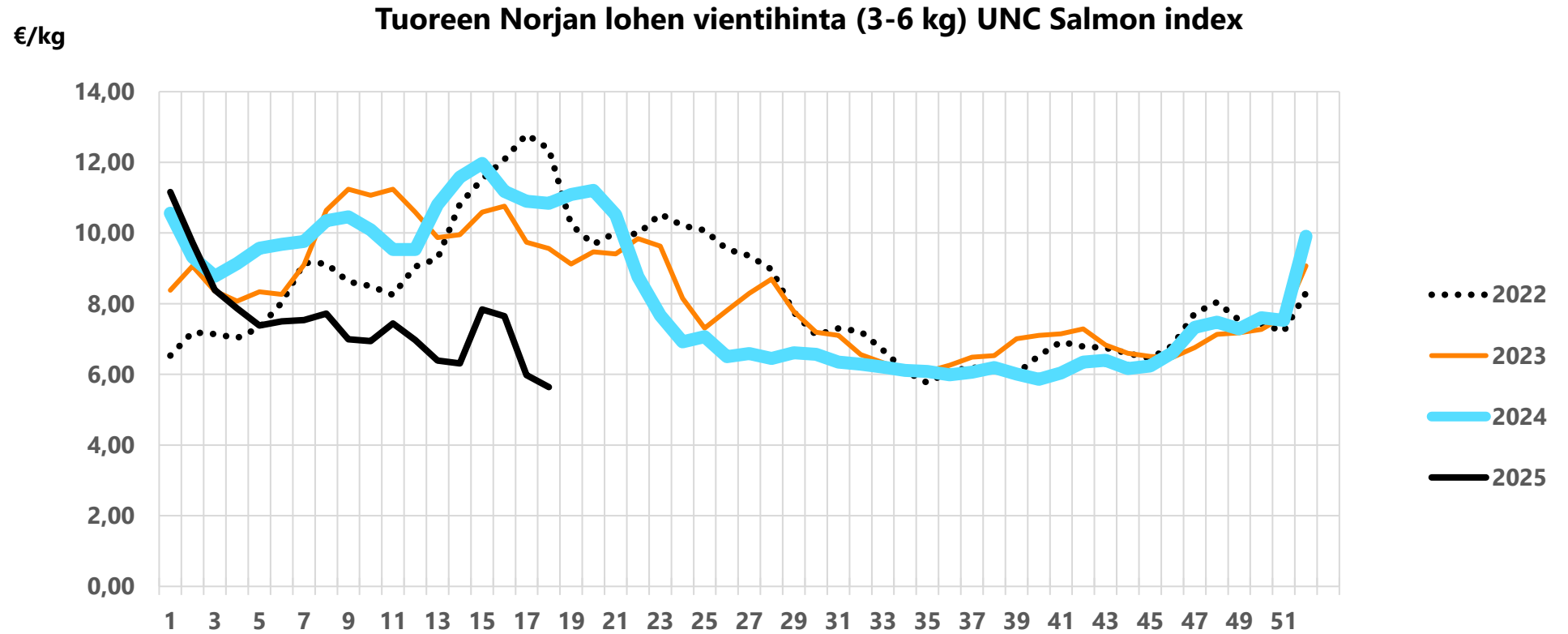
Tuotantomuotojen kannattavuuden erot suuria

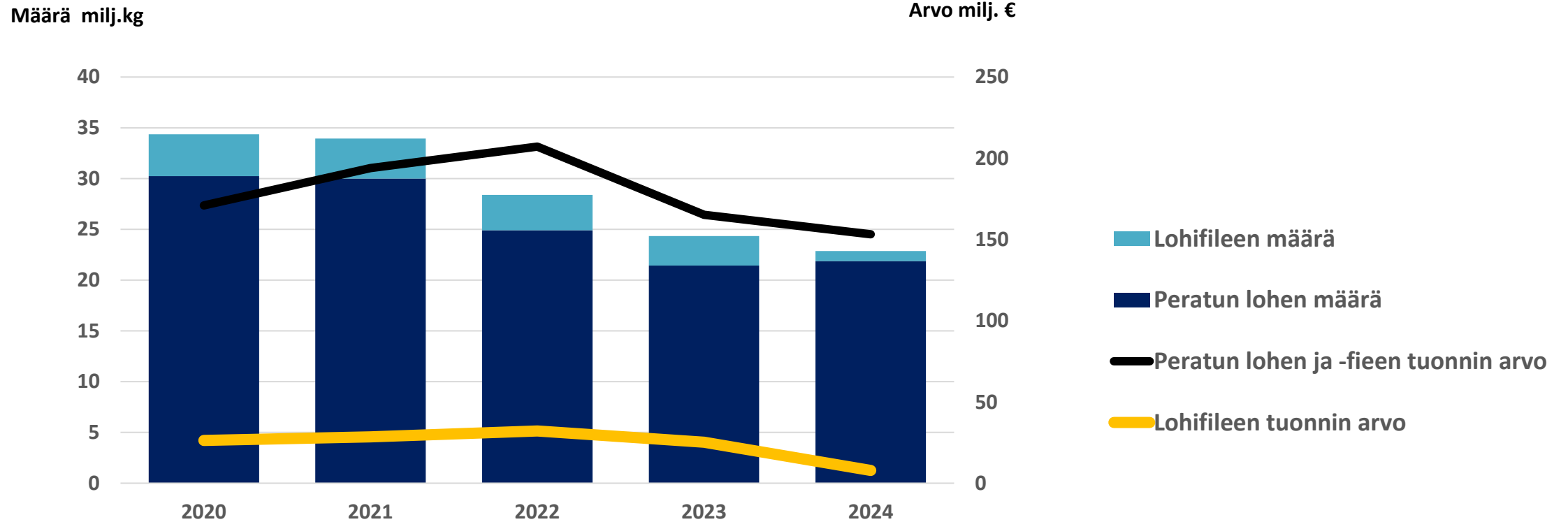
Kirjoloihen vienti vaihtelee

Lohen hinta laski kesällä

Lohen tuontimäärän lasku hidastui

Kotimaan markkinoilla muutoksia

- Lohen hinnan lasku piristi kauppaa. Vähittäiskaupan kampanjat yleistyivät.
- Valmisruokien kulutus kasvaa. Mutta kala kallis raaka-aine.
- Julkisten keittiöiden tiukka talous vähentänyt kotimaisen kalan käyttöä. Edullisen kalamassan suosio noussut.
- Jalostus tehostamassa edelleen toimintojaan.
- Heikko kysyntä heijastui kuhamarkkinoihin.
- Särkikalavalmisteiden kysyntä laski jyrkästi.
- Silakan kohonnut laatu ja hinta kompensoi kiintiön supistumista.
- Epävakaata taloustilannetta heikentänyt kuluttajien kiinnostusta vastuullisuuteen.

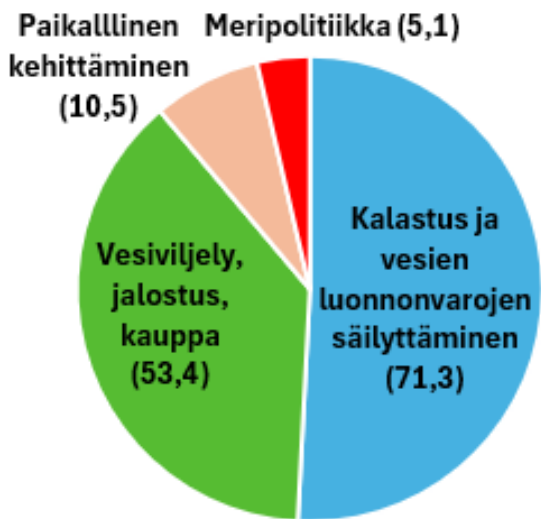
Taantuma kalan maailmanmarkkinoilla jatkuu

- Kansainvälisen kalakaupan kasvu taittumassa.
 - Yleinen hintojen nousu ja taloudellinen epävarmuus ovat heijastuneet kalamarkkinoihin.
- Lohimarkkinoiden epävakaus
 - Suurten lohentuottajamaiden biologiset ongelmat lisänneet tarjonnan vaihtelua
 - Kalaa varastoitu epäkauden tasoittamiseksi
 - Kuluttajien kriittisyys heikentää arvostus
- Chilen ja Perun kalajauhon- ja öljyn tuotanto kasvanut ja kompensoinut muiden maiden heikentynyttä tuotantoa.

2. EMKVR-ohjelman toteutumisen arviointi

EMKVR-varojen käyttö 9.4.2025 mennessä

Kehys 140 miljoonaa euroa

Painopiste	EU + valtio, milj. €	Yksityinen (+muut), milj.€	Hankkeita, kpl	Käytetty kehyksestä, %
1. Kalastus ja luonnonvarat	30,2	6,0	842	42 %
2. Vesiviljely, jalostus ja kauppa	17,5	24,6	163	33 %
3. Paikallinen kehittäminen	6,3	1,0	129	61 %
4. Meripolitiikka	3,1	0,7	8	60 %
Yhteensä	57,1	32,3	1142	41 %

Erityistavoite	EU + valtio, milj. €	Yksityinen (+muut), milj.€	Hankkeita, kpl	Käytetty kehyksestä, %
1.1 Kalastustoiminnan vahvistaminen	7,9	4,8	357	33 %
1.2 Energiatehokkuuden lisäys	0,1	0,2	31	13 %
1.3 Kalastustoiminnan lopettaminen	0	0	0	0 %
1.4 Valvonta ja tiedonkeruu	16,9	0	14	50 %
1.6 Vesiympäristön suojele/ennallistus	5,3	1,0	440	41 %
2.1 Vesiviljely	12,1	17,1	109	41 %
2.2 Kauppa, laatu, lisäarvo ja jalostus	5,4	7,5	54	22 %
3.1 Paikallinen kehittäminen	6,3	1,0	129	61 %
4.1 Meriosaaminen, valvonta ja yhteistyö	3,1	0,7	8	60 %

EMKVR-varojen keskeisimmät käyttökohteet tähän asti

- Tiedonkeruu
- Kehittämishjelmat
- Valvonnan ja hallinnon järjestäminen
- Leadertoiminta
- Isot vesiviljelyinvestoinnit
 - Esim. Laitakarin Kala Oy, Nordic Trout Ab, Finnforel Oy, RAS Fish Oy
- Kalasatamat ja purkupaikat
 - Esim. Lokan kalahalli, Ådön kalasatama, Porin lajittelutila
- Kalanjalostuksen investoinnit
 - Esim. Finnforel Oy, Ab Salmonfarm Oy, Kalavapriikki Oy, Hailia Nordic Oy

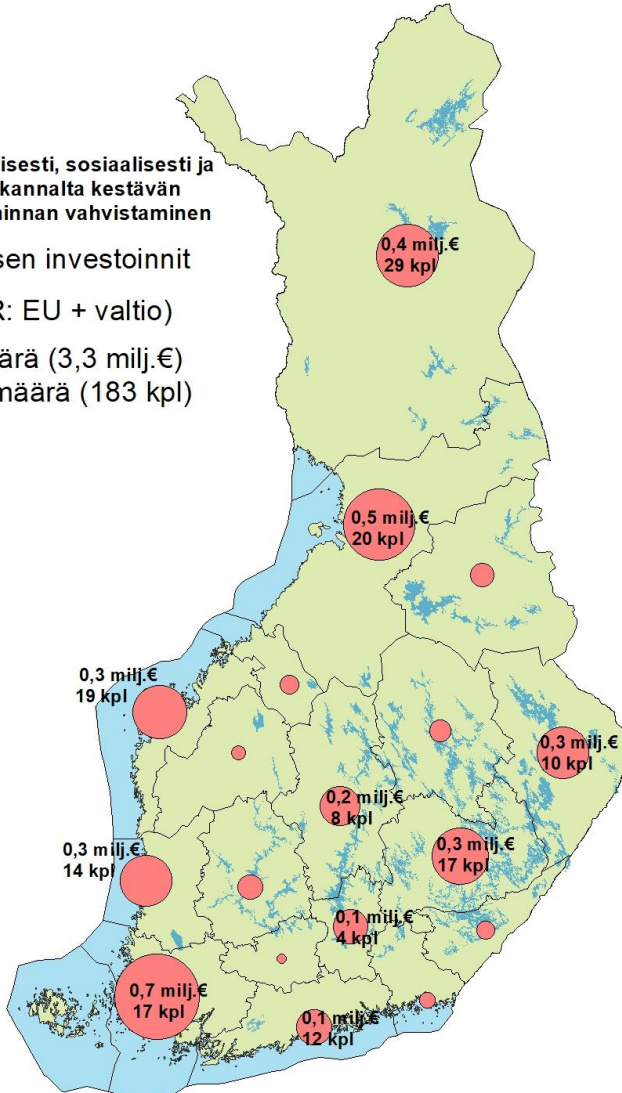
Investoinnit alueittain

1.1 Taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävän kalastustoiminnan vahvistaminen

Kalastuksen investoinnit

(EMKVR: EU + valtio)

Tuen määrä (3,3 milj.€)
Saajien määrä (183 kpl)

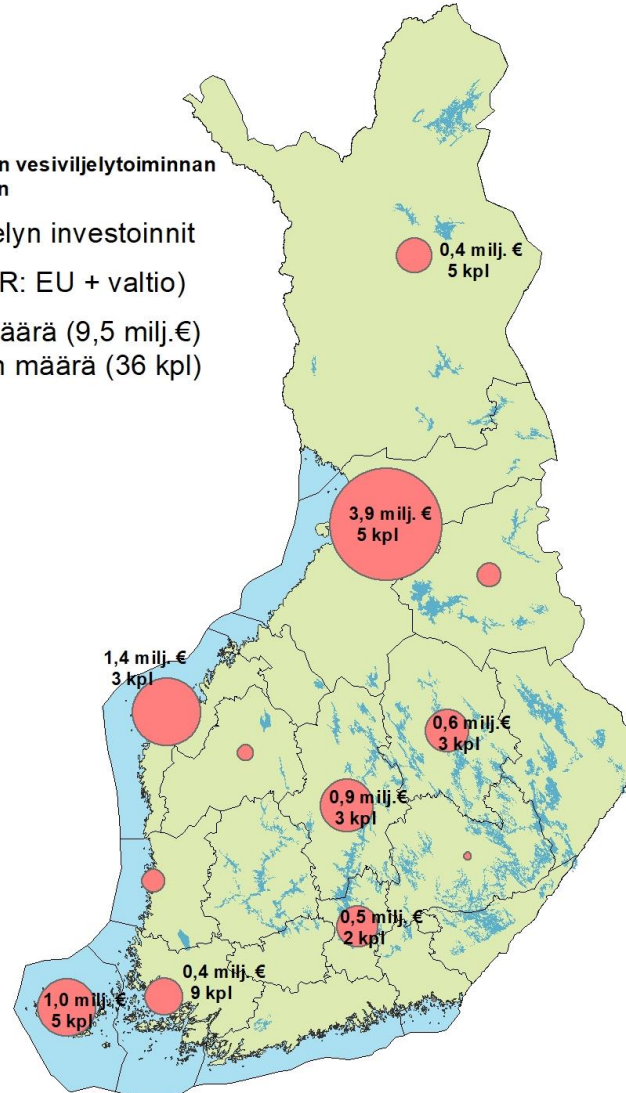

2.1 Kestävän vesiviljelytoiminnan edistäminen

Vesiviljelyn investoinnit

(EMKVR: EU + valtio)

Tuen määrä (9,5 milj.€)
Saajien määrä (36 kpl)

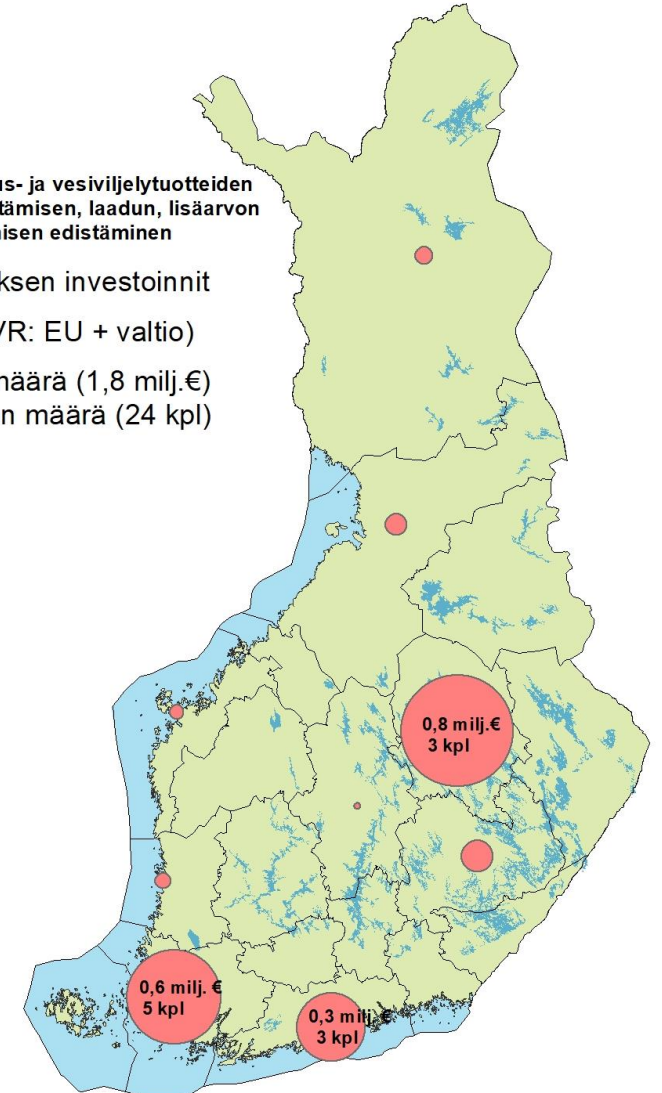

2.2 Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kaupan pitämisen, laadun, lisäarvon ja jalostamisen edistäminen

Jalostuksen investoinnit

(EMKVR: EU + valtio)

Tuen määrä (1,8 milj.€)
Saajien määrä (24 kpl)

Paikalliset kehittämishankkeet

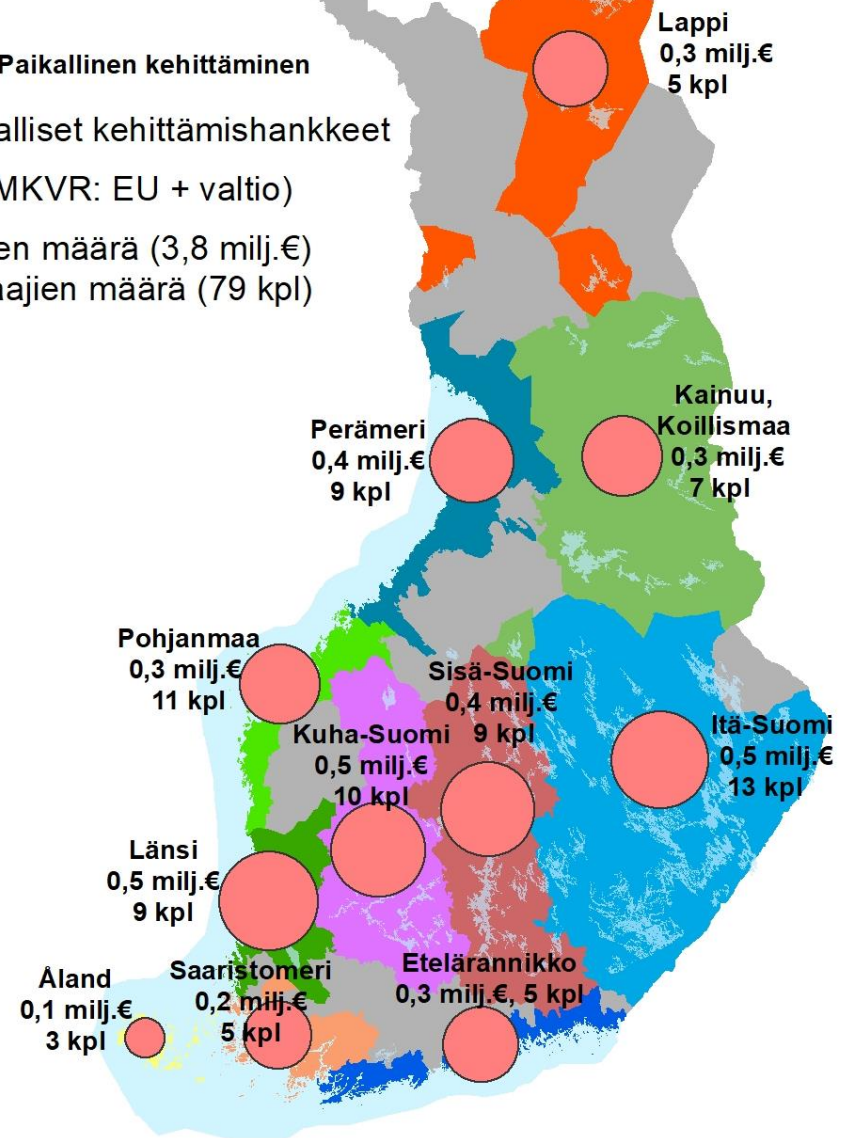
3.1 Paikallinen kehittäminen

Paikalliset kehittämishankkeet

(EMKVR: EU + valtio)

Tuen määrä (3,8 milj.€)

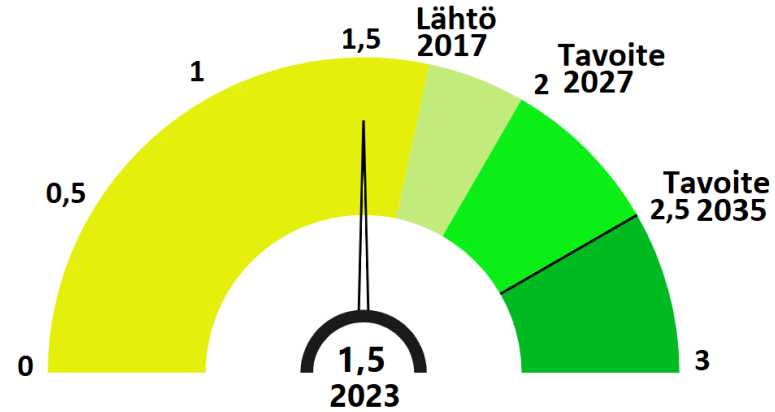
Saajien määrä (79 kpl)

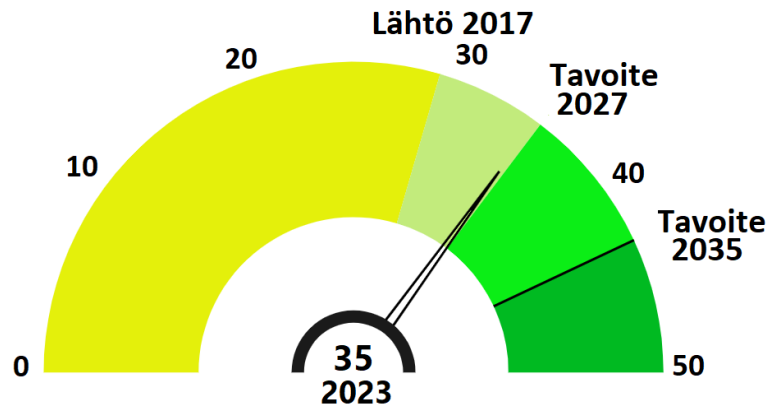
3. Edistämishjelman ja vesiviljelystrategian toteutumisen seuranta

Kalan kulutuksen muutokset

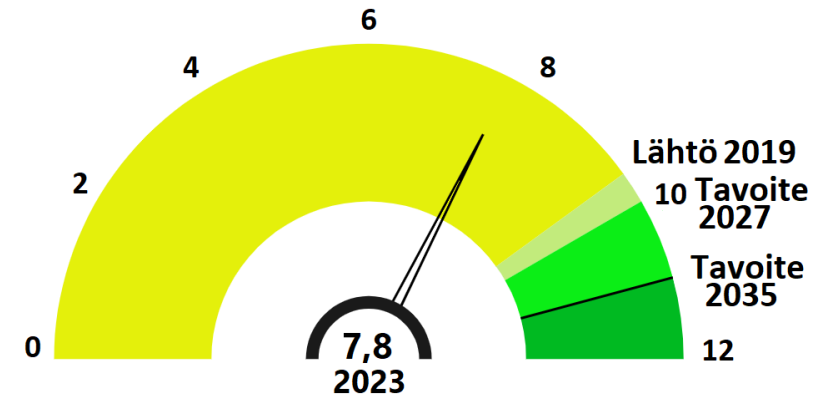
Kalan kulutus (annosta/vko/hlö)

Kotimaisen kalan osuus (%)

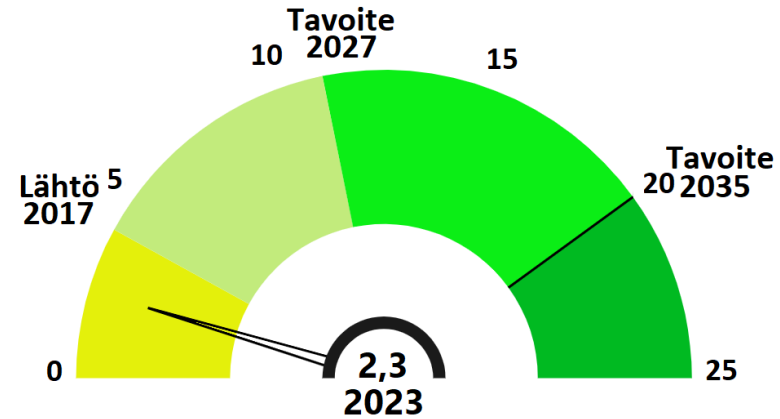

Ulkomaisen kalan kulutus (kg/hlö/v)

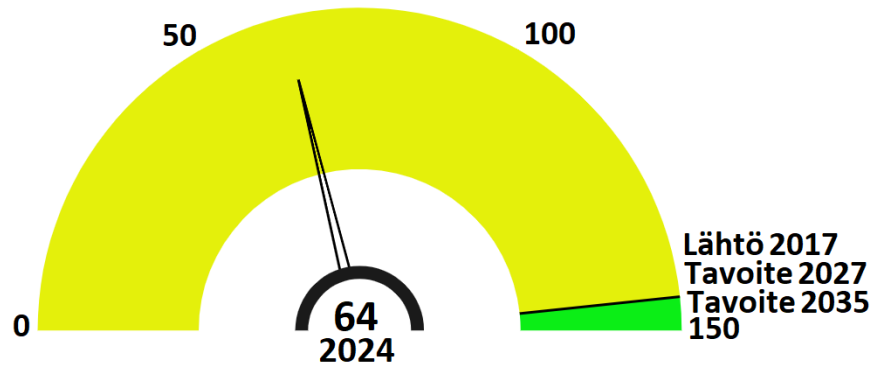

Silakan ja kilohailin kalastus ja käyttö

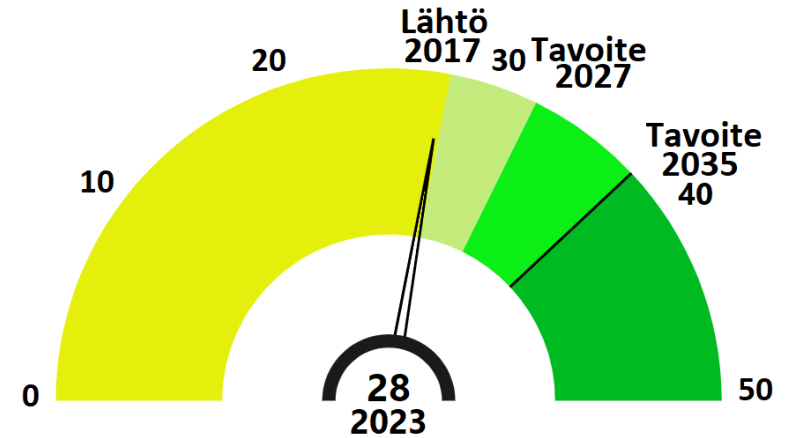
Silakan ja kilohailin käyttö kotimaan elintarvikkeeksi (milj. kg)

Troolisaalis (milj. kg)

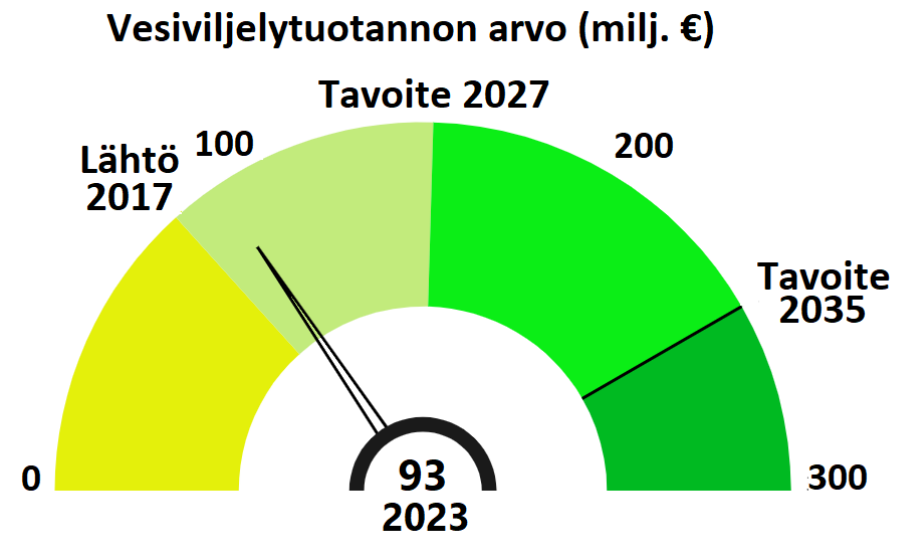
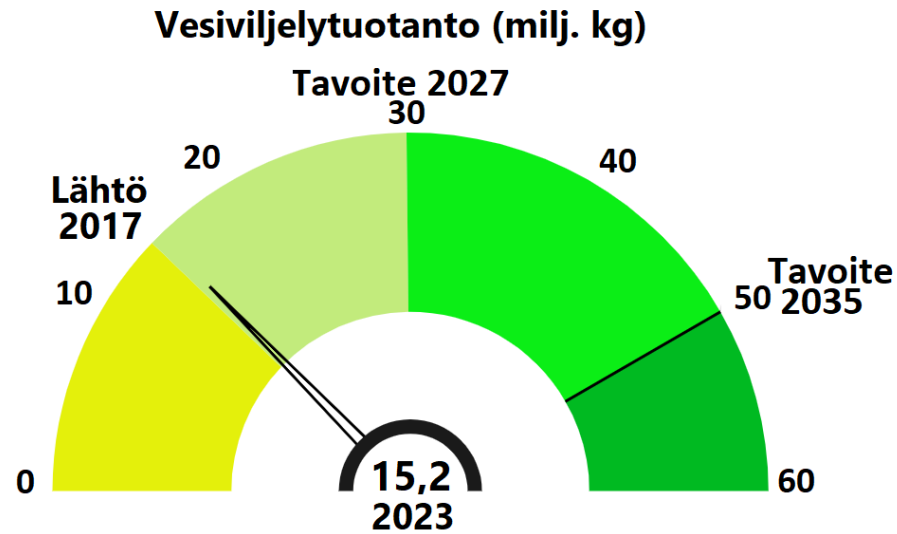

Troolisaaliin arvo (milj. €)

Vesiviljelyn muutos

Vesiviljelystrategian eteneminen

Vesiviljelystrategian eteneminen

Strateginen valinta: Kilpailukykyinen ja kasvuun kannustava toimintaympäristö		
Mittari	Tavoite ja aikataulu	Arvio
Uuden sijainninhjaus-suunnitelman ja merialue-suunnitelman mukaisesti haetut ja ennakoitavat ympäristöluvat	1. Uusi sijainninhjaus-suunnitelma on käytössä viimeistään vuonna 2024 . 2. Merialueelle haetut uudet luvat ovat uuden sijainninhjaus-suunnitelman mukaisia viimeistään vuodesta 2026 alkaen . 3. Merialuesuunnitelmassa tunnistetuille vesiviljelyn potentiaalisille alueille on myönnetty vähintään kaksi ympäristölupaa vuoteen 2026 mennessä .	1. Valmistumassa vuonna 2025 2. Ei vielä arvioitavissa 3. Ei vielä arvioitavissa
Valtion hallussa olevat vesialueet	1. Valtion vesialueilla olevat vesiviljelyyn hyvin soveltuvat alueet on selvitetty vuoden 2024 loppuun mennessä. 2. Sopimusmallit ja menettelytavat valtion ja kuntien hallinnassa olevien vesialueiden hyödyntämiseksi vesiviljelytuotantoon ovat vakiintuneet.	1. Valmis 2. Etenee
Uudistuminen	Vesiviljelyalan vuosittaiset TKI-panostukset kasvavat ja toimialan TKI-verkosto vahvistuu	Osaaminen on vahvistunut. Heikko panostus koulukseen
Strateginen valinta: Kalojen hyvinvointi ja terveys		
Kalojen hyvinvointiohjelma	1. Kalojen hyvinvointi määritellään ja kehitetään tapoja hyvinvoinnin parantamiseksi yritysten, tutkimuksen ja sidosryhmien jatkuvana yhteistyönä. 2. Kalatautitapaukset pysyvät sekä laajuudeltaan että esiintymistiheydeltään hallinnassa.	1. Kalojen hyvinvointiohjelma valmistunut. Jatkotoimet alkaneet 2. Ei suuria muutoksia

4. Tulevaisuuden näkymät ja ennakointi

Kehitysnäkymät markkinoilla

- Kansainvälisen tuotantoketjun häiriöt jatkuvat.
- Teknologian ja tekoälyn käyttöönotto tehostaa koko arvoketjua.
- Lohen ja kirjolohen tuotannon kasvu kuristaa hintoja.
- Kotimaan kasvavalle vesiviljelytuotannolle lisää markkinoita.
- Silakan elintarvikekulutus laskee.
- Supistuvat silakkakiintiöt tehostavat kalastusta.

Muutostekijöitä yritysmaailmassa

- Pitkään jatkunut tiukka taloudellinen tilanne
 - Kulutuskäyttäytymisen muutokset
 - Kalatoimialan kireät markkinat
- Kalojen käsittelyn ja hyvinvoinnin huomioiminen arvoketjussa
- Koulutetun työvoiman saatavuus
- Kiertovesikasvatuksen kannattamattomuus

Merkittäviä muutoksia säätelyssä ja säädöksissä -

- SUP-direktiivi
- Supistuvat lohikiintiöt
- Uudet ravitsemussuositukset
- Vastuullisuusraportointi
- Vihreä siirtymä

5. Kehittämiskohteita

Muutosten huomioiminen suunnittelussa

1. Ohjeet kalan sisältämien PFAS-yhdisteiden pitoisuuksien todentamiseen.
2. Kalamarkkinat kehittyvät heikosti. Kotimaisen kalan edistämishjelman tavoitteiden saavuttamiseksi uudelleen arviointia ja toimenpiteitä kalan kulutuksen lisäämiseksi.
3. Valmisruokamarkkinoiden kasvuun vastaaminen.
4. Poikastuotannon varmistaminen lisääntyvälle tuotannolle
5. Kalojen hyvinvointia parantavat toimenpiteet ja ennakoiva viestintä.
6. Kalatalouden koulutus osaavaan työvoiman turvaamiseksi.

kiitos

Suomen EMKVR-ohjelman 2021-2027 horisontaalisten mahdollistavien edellytysten täyttyminen

14.5.2025

Tausta

- Mahdollistavat edellytykset
 - Mahdollistavilla edellytyksillä varmistetaan, että rahastoista myönnetty unionin tuki on tehokasta ja vaikuttavaa. Niille määritellään objektiiviset perusteet kyseisten edellytysten täyttymisen arviointia varten.
 - Mahdollistavien edellytysten täyttymisen arviointi on kuvattu Suomen EMKVR-ohjelmassa
- Yleisasetus 40 artikla (seurantakomitean tehtävät)

”Seurantakomitean tehtävänä on tarkastella mahdollistavien edellytysten täyttymistä ja niiden soveltamista koko ohjelmakauden ajan”

Mahdollistavat edellytykset (EU 2021/1060 liite III)

1. Julkisten hankintamarkkinoiden tehokkaat seurantamekanismit
2. Välineet ja valmiudet valtioneuvoston päätösten soveltamiseksi tehokkaasti
3. EU:n perusoikeuskirjan tehokas soveltaminen ja täytäntöönpano
4. YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen (UNCPRD) täytäntöönpano

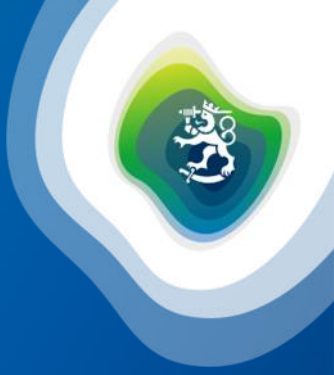
• Miten arvioidaan ohjelman toimeenpanossa?

- Tarkastustoiminta. Tarkastukset rahoituksessa ja maksatuksessa → esim. laajennetut suhteelliset järjestelyt mm. kaikki yli 100 000 € hankkeet varmennetaan paikanpäällä sekä kaikki maksatushakemukset tarkastetaan
- Välittävä toimielimen toiminta → mm. rahoituspäätöksen valmistelu ja hanketarkastukset
- Ohjelman jatkuva arviointi → mm. hallintokysely tuen saajille ja sidosryhmille
- HVO vastaa valtioneuvoston asioista sekä järjestää koulutusta
- HVO tarkistaa vuosittain tiedot mahdollisista kanteluista ja oikeusluokkauksista

Mahdollistavien edellytysten täytyminen toimeenpanossa

- Suomen EMKVR-ohjelma on täyttänyt mahdollistavien edellytysten vaatimukset ohjelman laadintavaiheessa.
- Mahdollistavien edellytysten vaatimukseen kiinnitetään erityistä huomiota rahoituspäätöksissä (tarkistuslistat) ja hanketarkastuksissa.
 - Syksyllä 2024 kalatalouden koulutuspäivillä yhtenä koulutuksen aiheena horisontaaliset mahdollistavat edellytykset sekä kalatalouden valtiontukiasiat
- Ohjelman arvioinnissa kysely tuensaajille ja sidosryhmille
 - Jatkuva arviointi nostaa mahdolliset epäkohdat nopeasti esille
- EU rahastojen mahdollistavien edellytysten täyttymisestä toimeenpanossa keskusteltu MMM-TEM koordinaatiokokouksessa.
- Oikeusasiamiehen, tasa-arvovaltuutetun ja yhdenvertaisuusvaltuutetun mukaan ei poikkeamia/raportoitavaa mahdollistavien edellytysten täyttymisessä 6.5.2024 – 24.4.2024 välisenä aikana.

EMKVR:n Suomen ohjelman viestintäsuunnitelma 2025

Saana Tarhanen, maa- ja metsätalousministeriö

Seurantakomitea 14.5.2025

Viestintäkanavat

- Merijakalatalous.fi
- Merijakalatalous-somet: Facebook, LinkedIn, X
- Merkittävässä tiedotusasioissa hyödynnetty MMM:n kanavia
- Kalatalousverkoston portaali ja somekavat
- Innovaatio-ohjelmien oma uutiskirje perustettu alkuvuodesta

Resurssit

- Yhden henkilön osittainen työpanos hallintoviranomaisessa
- Teknistä tukea käytettävissä esim. nettisivujen ylläpitoon
- Kalatalousverkostoilla ja innovaatio-ohjelmilla omaa viestintäresurssia
- Pyritään hyödyntämään verkostomaista viestintää, esim. muiden toimijoiden uutiskirjeitä ja nettisivuja

Keskeiset painopisteet 2025

Neljä keskeistä painopistettä:

- 1) Uudet rahoitustuotteet eli setelimallit ja rahoitusvälineet
- 2) Määräaikaiset hakumenettelyt
- 3) Rahoitetuista hankkeista ja saavutetuista tuloksista kertominen
- 4) Tuensaajien viestintävelvoitteen tukeminen

Tuensaajien tiedotusvelvoitteeseen liittyvät haasteet

- EU-asetusten mukaan tuensaajien tulee tiedottaa hankkeistaan ja niiden saamasta EU-rahoituksesta.
- Keskeiset tiedotusvelvoitteet: nettisivut ja somekanavat, tiedotuskyltti tai -juliste, muut viestintämateriaalit
- Jos tuensaaja ei huomautuksen jälkeenkään toteuta velvoitteita, tuesta voidaan periä takaisin enintään 3 %.
- Tiedotusvelvoite haastava erityisesti pienten hanketoteuttajien kohdalla: mihin kiinnitetään tiedotusjuliste, jos yrityksellä ei ole toimitilaa, pitääkö joka vuosi tiedottaa hyljekorvauksista
- Pyydetty komissiolta tarkennusta toiminimiyrittäjien tiedotevelvoitteeseen, hyljekorvauksista tiedottamiseen, tiedotusvelvoitteen keston sekä siihen, voiko yhdellä julisteella esittää monta hanketta.
- Tuensaajia pyritään tukemaan tiedottamisessa: tiedotusohje päivitetty, nettisivuille lisätty Q&A-osio viestinnästä, käynnissä olevia hankkeita tarkoitus lähestyä ja muistuttaa velvoitteesta. Kalaleaderit auttaneet julisteiden tulostamisessa.

Kiitos! Kysymyksiä?

MAASEUTU 2020

Maaseudun yritys- ja hankerahoituksen tilannekatsaus

Manner-Suomen Maaseudun kehittämisohjelma 31.12.2024
Suomen CAP-suunnitelma 2023-2027

Maa- ja metsätalousministeriö
Marianne Selkäinaho

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Footer 25.2.2026

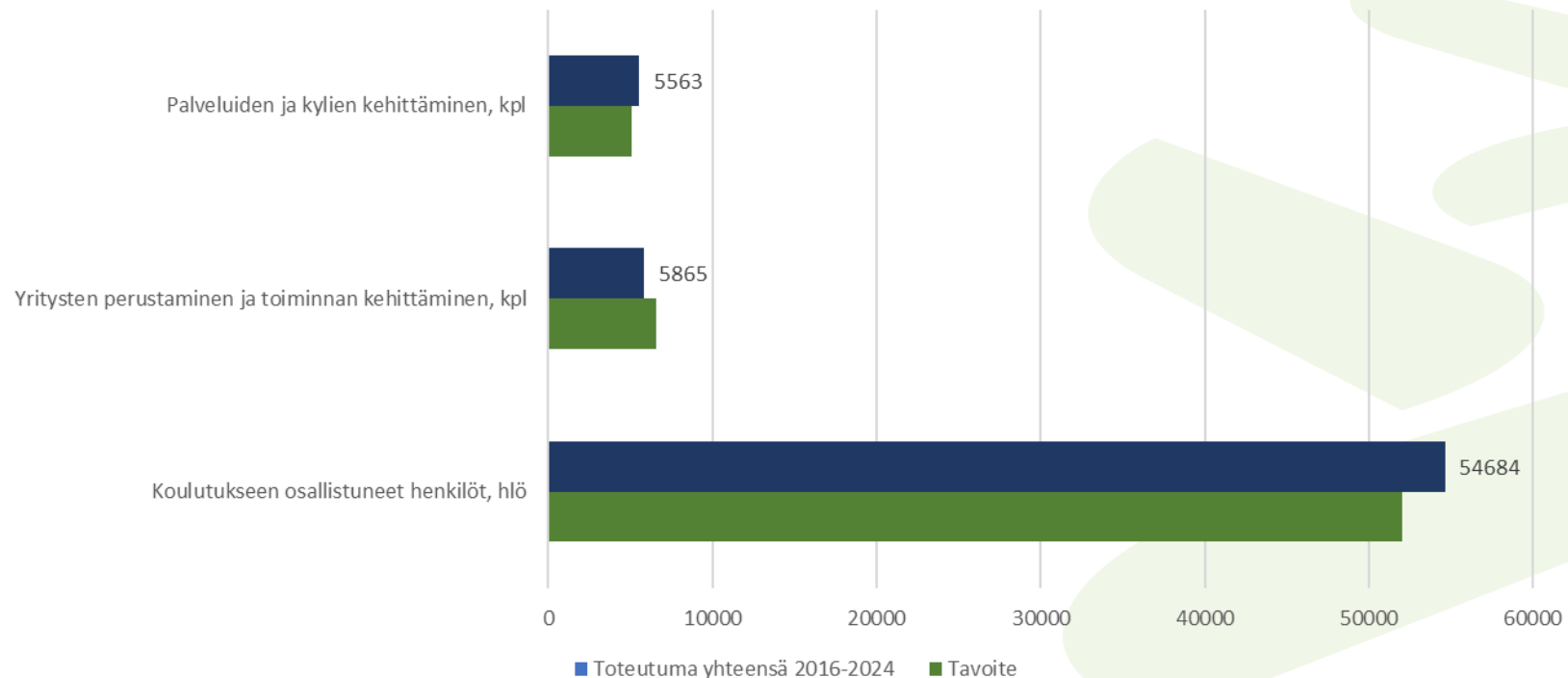
Logo

Esityksen sisältö

- Tuloksia maaseutuohjelman maaseudun yritys- ja hankerahoituksesta, mukaan lukien Leader
- Tilanne 31.12.2024
- Perustuu Ruokaviraston kokoamiin tietoihin Hyrrästä
- MMM vie tulostaulukon myöhemmin keväällä verkkoon:
<https://arkisto.maaseutu.fi/maaseutuverkosto/tavoitteet-ja-tulokset/edistyminen>
- Maaseutuohjelman lopulliset tulokset valmistuvat alkuvuonna 2026
- CAP-kauden tilannekatsaus

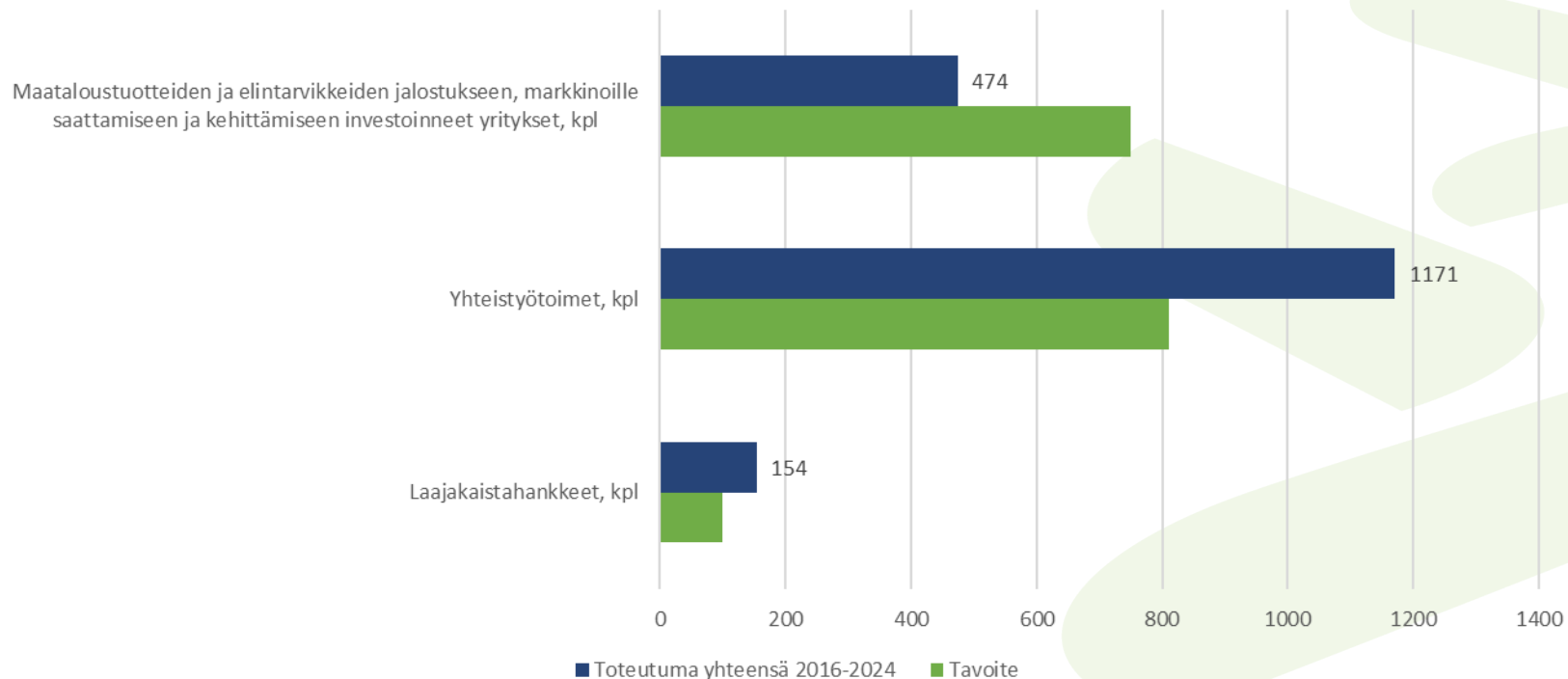
Vahvistettu osaamista ja perustettu yrityksiä

Maaseutuohjelman tavoitteiden toteutuma 2016-2024

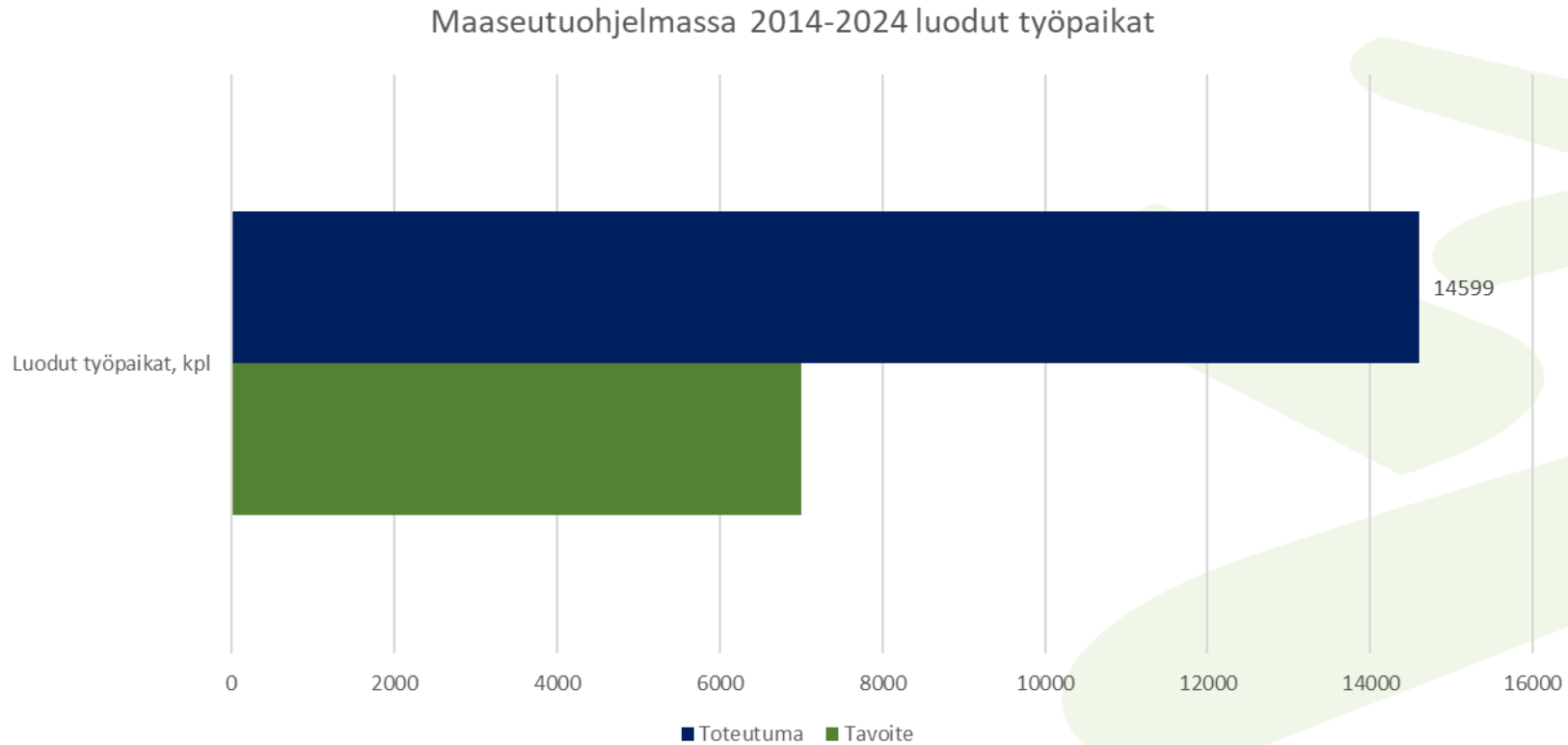

Jalostettu maataloustuotteita ja elintarvikkeita ja rakennettu ainakin 8 300 km laajakaistaa

Maaseutuohjelman tavoitteiden toteutuma 2016-2024, kpl

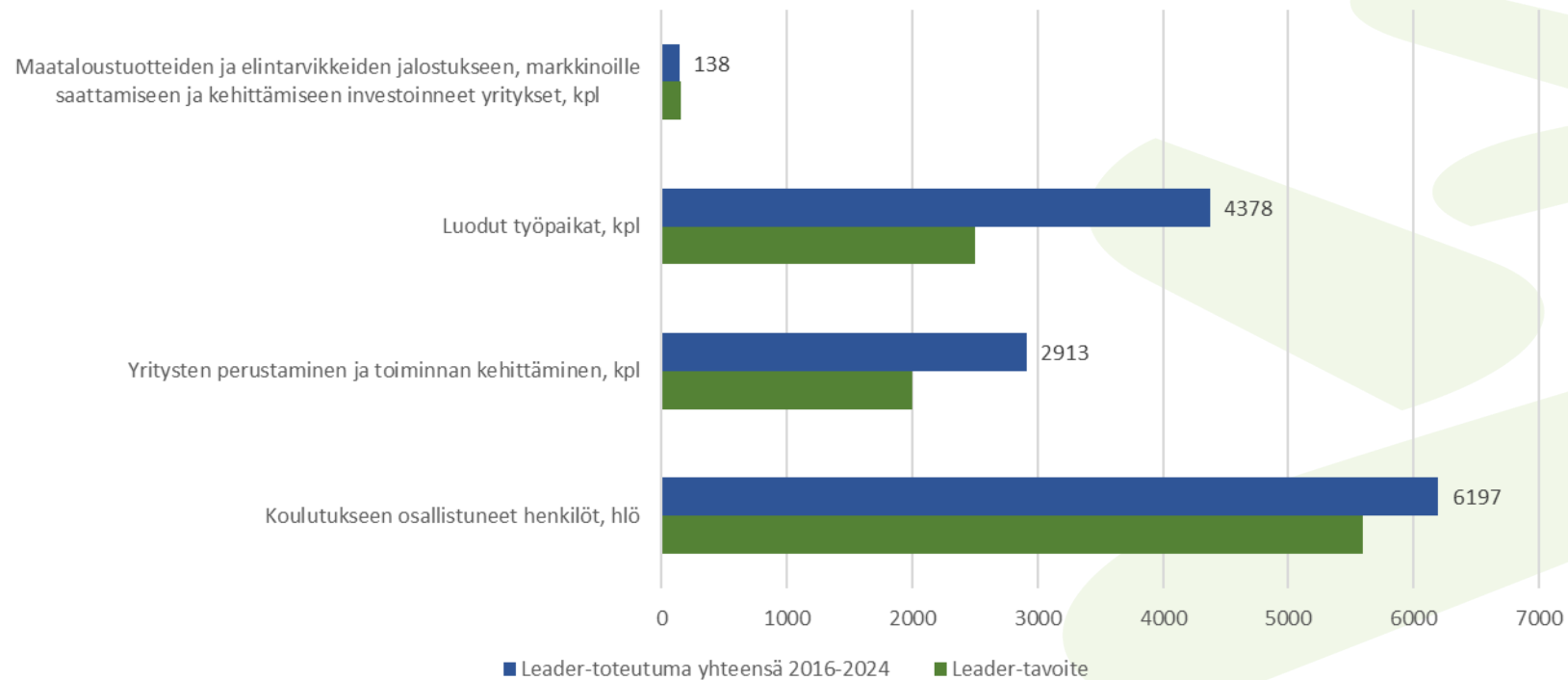
Luotu lähes 15 000 uutta työpaikkaa

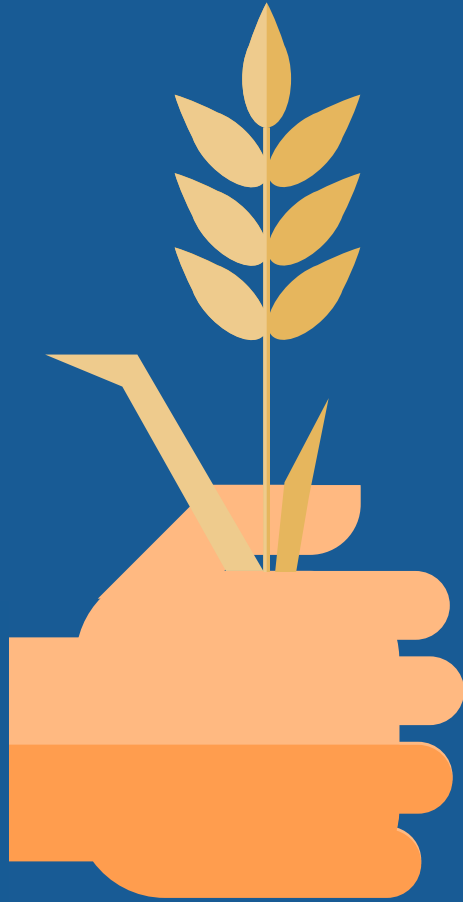

Toimenpiteiden 4.2, 6.2, 6.4 yrityshankkeissa luodut uudet pysyvät työpaikat sekä kehittämishankkeissa luodut uudet työpaikat

Leader-tavoitteet on ylitetty

Maaseutuohjelman Leader-toteutus 2016-2024

Suomen CAP-suunnitelma tilannekatsaus

Maa- ja metsätalousministeriö
Tukien julkistus
2025

Maa- ja metsätalousministeriö

Euroopan unionin
rahoittama

Euroopan unionin
osarahoittama

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen vuotuinen kokonaisrahoitus* keskimäärin vuosina 2023-2027

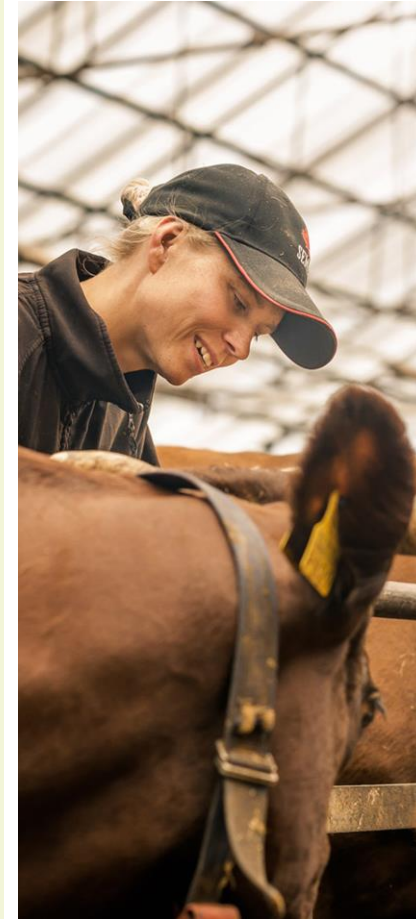
Milj. euroa vuodessa <u>keskimäärin</u>	Kausi 2023-2027, milj. €/vuosi
Suorat tuet (EU-rahoitus 100 %):	523
- tuotantosidonnaiset tuet	102
- ekojärjestelmät	86
- nuoret viljelijät	13
- muut kohteet (tuotannosta irrotettuja)	321
Kansalliset tuet: (FI-rahoitus 100 %, eivät sisälly suoraan CAP-suunnitelmaan)	350
Maaseudun kehittämisrahoitus (EU keskim. 43 %):	1 173
Pinta-ala- ja eläintuet	853
- luonnonhaittakorvaukset	500
- ympäristökorvaukset (sis. ei-tuot. investoinnit)	203
- luonnonmukainen tuotanto	76
- eläinten hyvinvointikorvaukset	74
Maatalouden rakennetuet	136
Muu maaseudun kehittäminen	183
RAHOITUS YHTEENSÄ	2 045

EU-
rahoitus
noin
879 milj.
€ = 43 %

* CAP-suunnitelman 2023-2027 valmistelussa mitoitettu rahoituskokonaisuus, ei sisällä hallitusohjelmassa linjattuja tai muita määrärahojen sopeutuksia.

Vuoden 2024 tuloksia ja huomioita

- Toimeenpanon täysimääräinen käynnistyminen; tuet kiinnostavat
- Kauden alun tulostavoitteet on pääsääntöisesti saavutettu
- Maatalouden energiainvestoinnit ovat kiinnostaneet ennakoitua enemmän
- Tuottajat ovat käyttäneet neuvontaa tilan toiminnan kehittämiseen erittäin tehokkaasti.
- Maaseudun laajakaistayhteyksien rakentaminen oli kovassa vauhdissa ja elpymisrahoituksen hankkeiden maksut liikkuvat eteenpäin.

Maaseudun kehittämishankkeet

- Kehittämishankkeiden rahoitusta myönnetty 18.03.2025: n. 140 milj euroa.
- Hankkeita on käynnissä yhteensä 2389 ja näistä 531 tuettu ELY-keskuksista (98 milj. €) ja 1858 Leader-ryhmistä (42 milj. €)
- Teemoina mm. Turvallisuus, varautuminen, digitalisaatio, uudet ratkaisut, osaaminen, ilmasto- ja ympäristö
- Eniten haettuja toimenpiteitä:
 - Laajakaista- ja vesihuoltoinvestoinnit
 - Älykkäät kylät -hankkeet
 - Tiedonvälityshankkeet
 - Maatilojen kehittämisen yhteistyöhankkeet
 - Ilmasto- ja ympäristöyhteistyöhankkeet
 - Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit (ml. vesihuolto) ja yhteistyöhankkeet

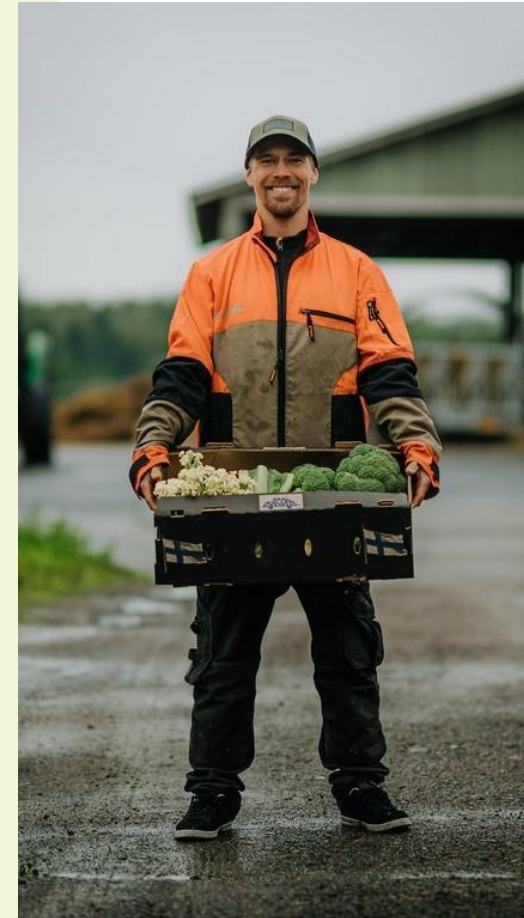
Yritysrahoituksen tilanne

- Yritysrahoitusta on myönnetty 2 894 kohteeseen.
 - Näistä 691 kpl rahoitettu ELY-keskuksista ja 2203 kpl Leader-ryhmistä.
 - Rahoitusta on myönnetty yhteensä 69 miljoonaa euroa.
 - Rahoitusta on haettu pääasiassa investointeihin. Yritysrahoitusta on haettu tasaisesti koko maassa.
 - Rahoitusta on myönnetty ELY-keskuksista 56 milj. € ja Leader-ryhmistä 13 milj. €
- Maaseudun yritystukia voivat hakea maaseudulla sijaitsevat mikro- ja pienet yritykset. Tukea voi saada yritystoiminnan käynnistämiseen, kehittämiseen ja investointeihin.
- Tukea voidaan myöntää myös keskisuurten maataloustuotteita jalostavien yritysten investointeihin.
- Uusina kohteina tukea myönnetään osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistämiseen ja maataloustoiminnan kokeiluihin.

Yrityksen perustamistuki nuorille viljelijöille

- Jatkuvuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta uusien yrittäjien tulo alalle on ensiarvoisen tärkeää. Haastavin tilanne alalle tulevien uusien yrittäjien osalta on kotieläintiloilla, joka on hyvin sitovaa.
- Vuoden 2024 loppuun mennessä on tehty noin 520 myönteistä aloitustukipäätöstä, vuonna 2024 hakijoita oli edellisvuotta enemmän.
- Tavoitteena on rahoittaa 1466 tilanpidon aloitusta rahoituskauden aikana.
- Tilanpidon aloittamista edistetään myös esimerkiksi neuvonnan, hankkeiden ja koulutuksen avulla. Tärkeintä on kuitenkin se, että alalle tulevilla uusilla yrittäjillä on edellytyksen kannattavan toiminnan harjoittamiseen ja tilojen kehittämiseen. Uusien yrittäjien kannalta merkittävää on myös alan yleinen arvostus ja ilmapiiri sekä ympäröivän maaseudun elinvoimaisuus.

Leader-toiminta

- Maa- ja metsätalousministeriö valitsi Manner-Suomen Leader-ryhmät 26.1.2023.
- 52 Leader-ryhmää (+ 1 Ahvenanmaalla) kattavat kaikki maaseutualueet.
- Leader-toiminta vastaa paikallisiin tarpeisiin, vahvistaa paikallisia yhteisöjä ja lisää ihmisten mahdollisuuksia vaikuttaa.
- Leader-toiminnan ytimessä on ajatus oman paikkakunnan kehittämisestä yhdessä asukkaiden voimin.
- Leader-ryhmä aktivoi, innostaa, tiedottaa, kouluttaa ja toimii hankkeiden toteuttajien apuna. Kaikki neuvontapalvelut ovat maksuttomia.
- **Leader-ryhmät** toimivat kehittämisstrategian pohjalta, jonka ne laativat yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Strategia ohjaa ryhmän hallituksen toimintaa, kun se tekee päätökset rahoitettavista hankkeista. Hallitus valitaan kolmikantaperiaatteen mukaisesti siten, että kolmasosa jäsenistä edustaa paikallista julkista hallintoa, toinen kolmannes paikallisia yhdistyksiä sekä yrityksiä ja loput kolmasosa alueen asukkaita.
- Vuosi 2024 on monilla Leader-alueilla ollut ennätysvilkas. (hankemäärät edellä)

Maaseutuverkostoyksikön tapahtumavuosi 2024

111 tapahtumaa

+ 5 palvelupakettia

Tapahtumien keskiarvo **3,87** (asteikolla 1-5)

Kohtaamisia ja oppeja

Tapahtumia monilla tasoilla

Liveinä ja linjoilla

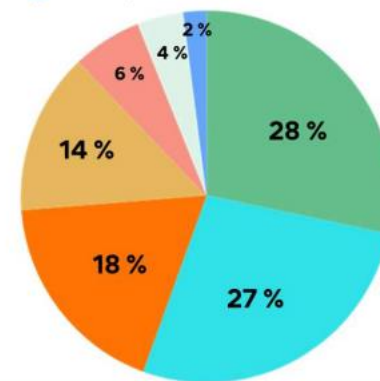

TOP 4 Teemat

Jokaiselle jotakin

- Sidosryhmien osallistumisen lisääminen
- Toimeenpanon laadun parantaminen
- Innovaatioiden edistäminen
- Kansalaisten tietoisuuden lisääminen
- Jäsenvaltion viranomaisten tukeminen
- Tulosten levittämisen edistäminen
- Seuranta- ja arviointivalmiuksien edistäminen

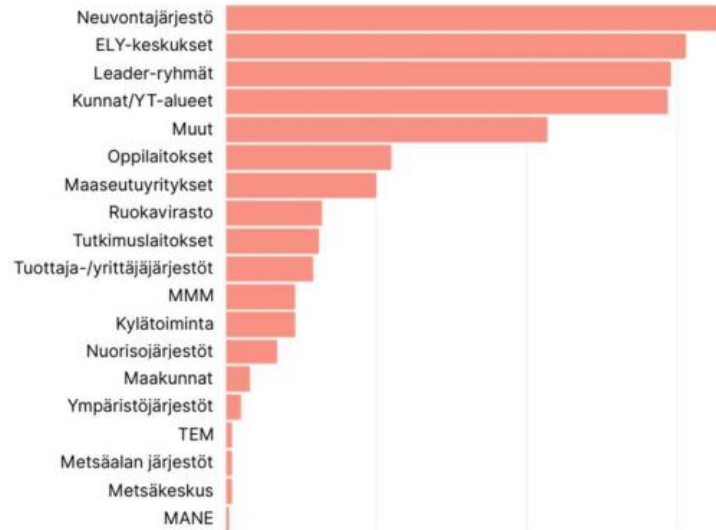

<https://maaseutuverkosto.fi/maaseutuverkostoyksikko/toimintasuunnitelmat-ja-kertomukset/>

Maaseutuverkostoyksikön tapahtumavuosi 2024

10 670 osallistujaa

Sidosryhmien osallistuminen

104 500 osallistujaa

Lähiruokapäivässä,
Innovaatiotorilla ja Farmarissa

Eniten osallistujia:

TOP 5 Osallistujaryhmät

1. Neuvontajärjestöt
2. ELY-keskukset
3. Leader-ryhmät
4. Kunnat/YT-alueet
5. Muut sidosryhmät

TOP 5 Alueet

1. Kainuu
2. Pohjanmaa
3. Varsinais-Suomi
4. Etelä-Savo
5. Uusimaa

 Euroopan unionin
osarahoittama

← → ↻ 🏠 <https://maaseutuverkosto.fi> ☆ 📄 🛡️ ☰

🌐 FI ▼ Maaseutuverkosto AgriHubi Kalatalousverkosto Ajankohtaista ▼ Tapahtumat 🔍 ☰ 👤 **Verkostoidu** ▼

maaseutu**verkosto**·fi Työkalut ▼ Teemat ▼ Hankerekisteri Aluesivut Viestintä ▼ Verkostoyksikkö ▼

Maaseutuverkosto maaseudun kehittäjille

Löydä ajankohtaiset puheenaiheet ja tapahtumat sekä
hyödylliset työkalut ja verkostot.

Aloita verkostoituminen heti

9

maaseutu.fi

Euroopan unionin
osarahoittama